

KVALITETS- REDOVISNING 2010

Innehållsförteckning

	sida
Inledning	2
Syfte	2
Arbete utifrån 2009 års kvalitetsredovisning	2
Förutsättningar/bakgrundsfaktorer	3
Organisation	6
Personalens kompetens	8
Normer och värden	9
Utveckling, lärande och kunskaper	16
Barns och elevers ansvar och inflytande	30
Förskola/skola och hem	34
Övergång och samverkan	42
Skolan och omvärlden	44
Bedömning och betyg	47
Uppföljning och utvärdering	49
Detta ska förskola och skola arbeta med under 2011 ...	51

Inledning

Denna kvalitetsredovisning gäller för verksamhetsåret 2010 för bildningsförvaltningen i Hammarö kommun. Det systematiska kvalitetsarbetet präglar verksamheten allt mer och är en viktig del i styrningen för att nå ökad måluppfyllelse.

I kvalitetsredovisningen ingår de mål som kommunfullmäktige och bildningsnämnden antagit samt de nationella mål som finns att arbeta mot. Redovisningen omfattar förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg, förskoleklass, grundskola och obligatorisk grundsärskola.

Varje enhet inom förskola och skola upprättar sin egen kvalitetsredovisning. Personalen bidrar med kunskaper och erfarenheter inom sina respektive ansvarsområden och detta sammanställs sedan av varje förskolechef/rektor. Elever och vårdnadshavare är delaktiga i arbetet.

Den kommunövergripande kvalitetsredovisningen har sammanställts utifrån enheternas kvalitetsredovisningar, nationella uppföljningar och det övergripande arbete som bildningsförvaltningen gjort för verksamheten.

Enligt SKL: s Öppna Jämförelser 2011 så rankades Hammarö kommun som den tionde bästa skolkommunen i riket. Denna ranking baseras på det sammanvägda resultatet från 2010.

Syfte

Kvalitetsredovisningen ger en sammanfattad bild av bildningsförvaltningens verksamhet. Den hjälper oss att identifiera utvecklingsområden som behöver prioriteras.

Även föräldrar och andra intressenter kan i kvalitetsredovisningen få information om verksamheten inom förskola, skola och skolbarnsomsorg i Hammarö kommun. Därigenom kan de delta i diskussioner om skolans utveckling, få mer insyn och ett ökat inflytande. Barn, elever och föräldrar får dessutom ett bättre underlag för val mellan skolor och förskolor.

Arbete utifrån 2009 års kvalitetsredovisning

Det systematiska kvalitetsarbetet i bildningsförvaltningen i Hammarö kommun utvecklas med hjälp av forskning och resultaten som framkommer i enheternas kvalitetsredovisning.

Förberedelser inför den nya skollagen och de nya läroplanerna har varit en stor del under året med gemensamma fortbildningar. Långsiktiga lokalpolitiska frågor som lokaler för förskole- och skolverksamhet, antal barn och personal i förskolegrupper och klasser, samt resursfördelningsmodell för att skapa likvärdighet har också påverkar verksamheterna.

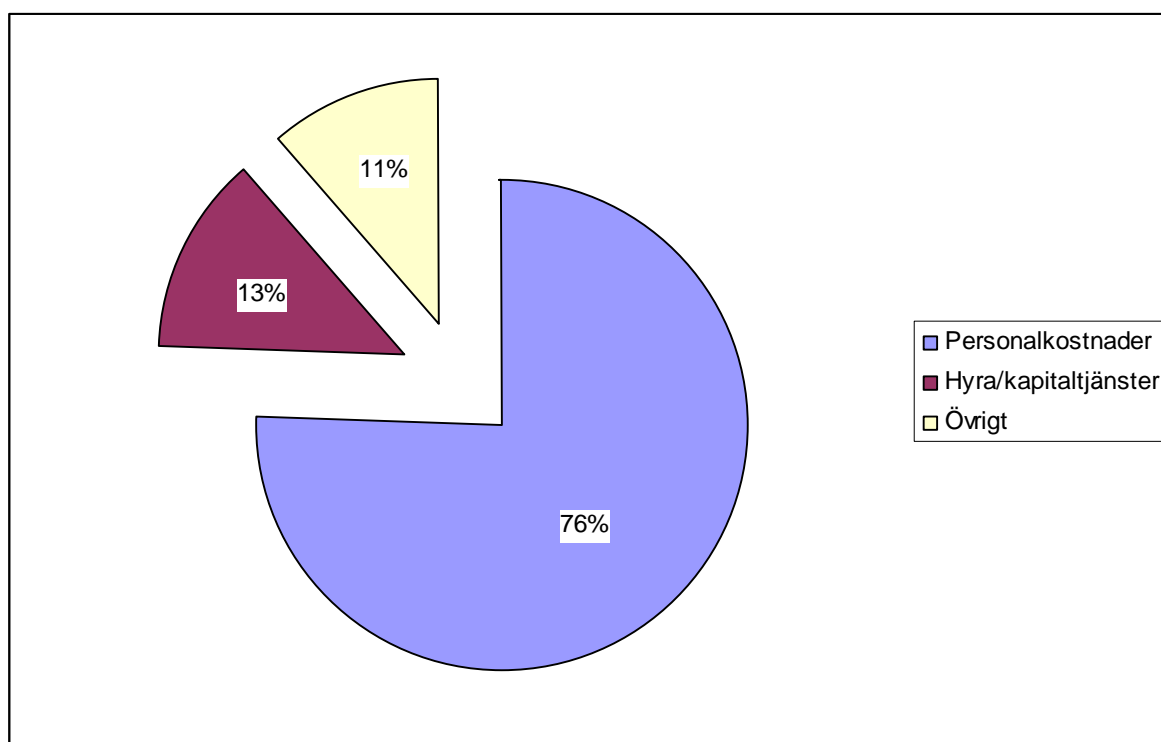
Utifrån 2009 års kvalitetsredovisning har arbetet med kreativa arbetssätt genom bland annat kulturgarantin och entreprenöriellt lärande utvecklats. Arbetet med matematik har fortsatt med matematikverkstäder och studiecirkel på flera enheter för att långsiktigt förbättra resultaten. Även språkarbetet fortsätter med planer för utvecklingen inom varje enhet.

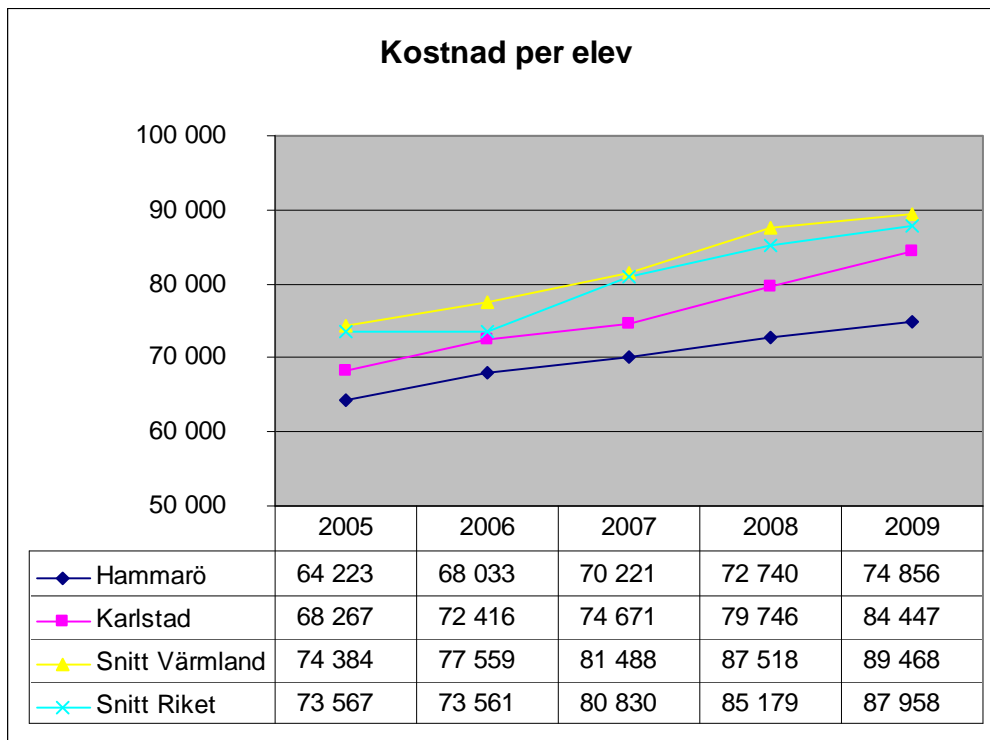
Flera enheter har även arbetat vidare med olika former av värdegrundsarbete och hållbar utveckling. Varje enhet har arbetat vidare med sina respektive mål löpande under året.

Förutsättningar/bakgrundsfaktorer

	2010	2009
Nettobudget (tkr):	229 669	258 912
Personalbudget (tkr):	188 292	192 293

Det skiljer nästan 30 miljoner kronor mellan budget 2009 och 2010. Den största delen av detta representeras av kostnader för lokalvård och kost som har fört över till serviceförvaltningen. Budgetramen för verksamheten har också minskat vilket var en besparing inom förvaltningen.

Personaltätet

	2010	2009	2008	2007
Förskola (antal barn/årsarbetare)	5,5 (5,4)	5,6 (5,3)	5,2 (5,3)	5,2 (5,2)
Familjedaghem (antal barn/anställd)	4,9 (5,0)	4,9 (4,9)	4,0 (4,8)	4,0 (4,9)
Skolbarnsomsorg (antal barn/årsarbetare)	17,7 (21,5)	17,7 (20,9)	18,9 (20,5)	19,6 (19,5)
Förskoleklass (läsårsvis) (antal årsarbetare/100 elever)	8,3 (6,3)	7,6 (6,5)	9,2 (6,9)	9,2 (6,7)
Grundskola (läsårsvis) (antal lärare/100 elever) - inklusive undervisning i modersmål och svenska A	8,0 (8,2)	8,5 (8,4)	8,4 (8,3)	8,4 (8,3)

Statistik från Skolverket över antal heltidsanställda. Siffrorna i parantes anger jämförelsen med riket. I förskola och familjedaghem har Hammarö kommun i princip samma personaltäthet som rikssnittet. Inom skolbarnsomsorg och förskoleklass har vi något färre barn per årsarbetare jämfört med rikssnittet. Det som avviker är personaltätheten inom grundskolan där Hammarö kommun för första gången har en lägre lärartäthet än rikssnittet.

Antal barn/elever

	2010	2009	2008	2007
I förskoleverksamhet				
Kommunal förskola	792	742	702	688
Familjedaghem	24	44	48	51
Enskild förskola	79	70	73	73
I förskoleklass, grundskola och skolbarnsomsorg				
Förskoleklass	197	186	190	203
Grundskola	1694	1735	1780	1830
Skolbarnsomsorg	759	713	746	713
Särskola				
Särskola i Hammarö	12	19	22	25
Särskola i annan kommun	-	-	-	-

Siffrorna som redovisas ovan är de siffror som rapporteras till SCB den 15 oktober respektive år. Antalet barn är större i verksamheten på våren. Det fanns 742 barn i Hammarö kommuns förskolor den 15 oktober 2009 och 834 barn i kommunens förskolor den 15 april 2010. Antalet barn varierar mycket mellan vår och höst vilket påverkar siffrorna. Antalet barn ökar under året från inskolning fram till och med överlämning till förskoleklass.

Organisation

Kommunen utgör ett förskoleområde/skolområde som består av tio enheter. Varje enhet leds av en rektor. Av de tio enheterna har sju enbart förskoleverksamhet eller skolverksamhet, tre bedriver både förskole- och skolverksamhet. Vid tre av enheterna finns särskoleverksamhet och vid en enhet finns en förberedelseklass för elever som nyss kommit till Sverige. Målet för förberedelseklassen är att elevens språkkunskaper ska utvecklas.

Rektorsenhet	Verksamhet
Götetorps rektorsenhet	<ul style="list-style-type: none">• Förskoleverksamhet• Grundskola F-6• Skolbarnsomsorg
Hallersruds rektorsenhet	<ul style="list-style-type: none">• Förskoleverksamhet• Grundskola F-6• Skolbarnsomsorg
Hammarlundens rektorsenhet F-6	<ul style="list-style-type: none">• Grundskola F-6• Skolbarnsomsorg
Hammarlundens rektorsenhet 7-9	<ul style="list-style-type: none">• Grundskola 7-9• Grundsärskola
Lillängsskolans rektorsenhet	<ul style="list-style-type: none">• Förskoleverksamhet• Grundskola F-6• Skolbarnsomsorg• Grundsärskola år 1-6• Förberedelseklass
Lunna rektorsenhet	<ul style="list-style-type: none">• Förskoleverksamhet• Öppna förskolan
Mörmo rektorsenhet F-6	<ul style="list-style-type: none">• Grundskola F-6• Skolbarnsomsorg
Mörmo rektorsenhet 7-9	<ul style="list-style-type: none">• Grundskola 7-9• Grundsärskola år 7-10
Mörtvägens rektorsenhet	<ul style="list-style-type: none">• Förskoleverksamhet
Nolgårds rektorsenhet	<ul style="list-style-type: none">• Förskoleverksamhet• Familjedaghem

Modersmålsundervisning för barn och elever med annat modersmål än svenska bedrivs i liten omfattning i kommunen. Grundskoleförordningens anvisningar om modersmål följs vilket

Språk	Vår 2010	Höst 2010
arabiska	9	3
somaliska	6	6
engelska	21	18
kurdiska/sorani	8	5
thailändska	7	9
bosniska	5	7
ryska	2	3
finska	1	1
mandarin	0	2
Totalt	59	54

innebär att modersmålsundervisning erbjuds om det finns minst fem elever i grundskolan eller tre barn i förskolan som har språket som modersmål samt om behörig lärare finns. Kommunen erbjuder i grundskolan under 2010

modersmålsundervisning i engelska, finska, ryska, arabiska, bosniska, somaliska, mandarin, sorani/kurdiska och thailändska. Under 2010 fick ungefär 60 elever modersmålsundervisning eller modersmålsträning, varav tre i förskolan.

Av de 6 kommuner som deltar i

Jämförelseprojektets nätverk Måtten Gås är

Hammarö den enda att erbjuda modersmålsstöd i förskolan. Tabellen visar fördelningen av elever över de olika språken under vårterminen och höstterminen 2010.

Förskola

Förskolorna har avdelningar med barn 1-3 år, 3-5 år och 1-5 år. Familjedaghem hos dagbarnvårdare och öppna förskolan hör till var sin rektorsenhet med förskolor. Barn i behov av särskilt stöd är integrerade i de ordinarie grupperna där de får olika former av stöd. Extra resurser finns även vid några avdelningar.

Några av förskoleavdelningarna är specialinriktade på exempelvis språk, Reggio Emilia eller Montessorinspirerade. Öppna förskolan är en del av Familjecentralen som samverkar med bland annat barnavårdscentralen.

Förskoleklass, skola och skolbarnsomsorg

Vid skolorna går eleverna i de tidigare åren i åldersblandade eller åldershomogena grupper. Från skolår 4 är grupperna åldershomogena. Verksamheten är organiserad i arbetslag där olika kompetenser kompletterar varandra. I förskoleklass till år 3 arbetar förskollärare, fritidspedagoger och grundskollärare tillsammans i arbetslag. Från år 4 arbetar grundskollärare med olika inriktning tillsammans. Enheterna har även lokala elevhälsoteam med bland annat skolsköterska och kurator.

85 % av barnen mellan 6-9 år och 14 % av barnen mellan 9-12 år befinner sig i Hammarö kommuns fritidshem. Rikssnittet är 37 barn per fritidshemsavdelning och i Hammarö kommun har vi 45 barn i snitt per fritidshemsavdelning. Fritidshemmen organiserar ofta verksamheten utifrån de olika åldersgrupperna.

Grundsärskola

Vid Lillängsskolan finns särskola för elever i skolår 1-6. En fritidsavdelning finns för särskolans barn. Särskolan på Hammarlundens skola 7-9 och Mörmoskolan 7-9 är integrerad i den övriga verksamheten, men eleverna deltar vid behov i särskolans undervisning.

Personalens kompetens

Personalens kompetens är hög och de flesta rektorsenheter redovisar att all pedagogisk personal är behörig enligt nuvarande behörighetsregler. Detta lyftes upp som ett gott exempel i rapporten om förskola från nätverket Måtten Gås, som är en del av SKL: s Jämförelseprojekt. I särskolan arbetar lärare med specialpedagogisk kompetens med inriktning mot särskolan. För att öka personalens kompetens genomförs fortbildning kontinuerligt. Inom samtliga områden används elevhälsoteamets personal för att öka kunskaper genom föreläsningar, handledning och konsultation. Hammarö kommun har under året anordnat gemensamma kompetensutvecklingsdagar för all personal i perspektivet 1-16 år. Dagarna har under 2010 främst omfattat förberedelser inför den nya skollagen.

Flera arbetslag inom grundskolan har ytterligare utbildats kring betyg och bedömning, värdegrundarbete, genus och jämställdhet samt brandskyddsutbildning. En viktig uppgift för de lärare som deltar i kompetensutveckling är att sprida erfarenheterna till sina kollegor.

Flera avdelningar inom förskolan har vidareutbildats i småbarnspedagogik via RUC (Regionalt UtvecklingsCentrum), Reggio Emilia och tecken som stöd.

Genom Förskolelyftet och Lärarlyftet har lärare deltagit i vidareutbildning kring bland annat språkutveckling och matematik.

Normer och värden

Mål

Förskolan och skolan ska aktivt och medvetet påverka och stimulera barnen att utveckla förståelse för vårt samhälles gemensamma demokratiska värderingar och efterhand omfattas av dem. Bildningsnämndens verksamhet utgår från den gemensamma värdegrunden om alla människors lika värde, solidaritet och jämställdhet.

En hälsofrämjande livsstil ska stimuleras för att förebygga barns fysiska ohälsa särskilt med tanke på övervikt och diabetes. Verksamheten ska ge ökad kunskap om vad som främjar hälsa och stimulera möjligheterna till aktiv och varierande fritid där folkhälsoarbetet prioriteras.

Mål	Beslut i	Redovisas i KR för	Resultatredovisning
Minst två enheter ska under 2010 få ”Grön Flagg”.	Kf	Skola/förskola	Målet är uppfyllt.
Höstterminen 2010 gäller kulturgarantier för år 4-6.	Bn	Kultur, skola med skolår 4-6	Målet är uppfyllt.
Likabehandlingsplanens mål.	Skolans	Förskola, förskoleklass, skola och särskola	Varje rektorsenhet har följt upp sina mål.

Insatser/åtgärder för att nå målen

Varje år genomför skolhälsovården hälsosamtal med elever ur årskurs 4. Nytt för 2010 var att resultaten matades in i elevhälsodatabasen ELSA för sammanställning. Detta var del av en pilotstudie där 15 kommuner deltog. Skolsköterskan har sedan avidentifierat svaren och registrerat hälsouppgifterna från hälsosamtalen och skickat in dem till landstingets enhet för Folkhälsa och samhällsmedicin. Svaren har sedan sammanställts både läns- och kommunvis. I Hammarö kommun medverkade 172 av 194 elever i årskurs 4, varav 97 var flickor och 75 var pojkar.

Under våren 2010 fick rektorerna besvara en enkät om hur sex- och samlevnadsundervisningen bedrivs i deras respektive grundskolor. Enkäten besvarades av 6 av 7 berörda rektorer. En skolsköterska har gått utbildning i förebyggande STI-arbete och leder en grupp lärare som utvecklar arbetet med STI-undervisningen.

Minst två enheter ska under 2010 få ”Grön Flagg”

Samtliga enheter jobbar med miljö och hållbar utveckling som en del i värdegrundsarbetet. Götetorps rektorsenhet arbetar bland annat med miljö och kretslopp som tema i tvärgrupper med blandade åldrar. Flera enheter har också anammat arbetet med Fair Trade och bland annat deltagit i den nationella fikautmaningen.

Höstterminen 2010 gäller kulturgarantier för år 4-6

Flera enheter anger att de har lagt större fokus på kreativa arbetssätt i och med införandet av kulturgarantierna. Det erbjuder olika alternativ för lärande och kan anpassas individuellt utifrån varje enskild individs behov och intressen. Ett antal lärare från varje årskurs har deltagit i Kulturgarantins fortbildning och det är viktigt att dessa erfarenheter sprids.

Likabehandlingsplanens mål

Enheterna har likabehandlingsgrupper som löpande arbetar med likabehandlingsplanen. Alla enheter kartlägger årligen nuläget på skolan gällande likabehandling. Flera enheter skickar egna trivselenkäter till elever för att kartlägga vad som kan göras för att öka arbetsro och trivseln på skolan. Lillängens rektorsenhet fortsätter att genomföra MåBra- lektioner för att stärka elevernas självförtroende och samarbetsförmåga. Särskolans elever integreras allt mer med övriga elever och de använder sig av sociala berättelser i samband med Adl-träningen (aktiviteter i det dagliga livet). Hammarlundens rektorsenhet F-6 har tagit fram förväntansdokument kring vad elever och vårdnadshavare kan förvänta sig av skolan och vice versa, detta utgör en stabil grund för värdegrundsarbetet. Arbetet med mångfald och internationalisering är en viktig del för likabehandling. Hammarlundens skola 7-9 har under året arbetat aktivt med Hammarlunden i Amazonas och utbytesprojekt med Colombia. De har även arbetat förebyggande med ungdomars användande av Internet och sociala medier. De har arbetat med materialet Ungas integritet på nätet, Schyst på nätet och Livskunskap.

Resultat

Antalet anmälningar kring kränkande behandling ökade på nationell nivå 2010 enligt barn och elevombudet och Skolinspektionen. De tog emot 83 % fler anmälningar 2010 jämfört med 2009. 63 fall hanterades i Värmland under 2010. Av Värmlands kommuner hade 14 av dem ett aktuellt ärende under 2010 (alla utom Hammarö kommun och Kils kommun). Denna ökning avspeglas inte i Hammarö kommun då vi 2010 inte hade någon anmälan kring kränkande behandling under 2010. 9 av 10 skolor som Skolinspektionen har granskat har brustit i sina planer mot kränkande behandling.

Under hösten 2009 genomförde Folkhälsoinstitutet på uppdrag av regeringen en nationell kartläggning av barns och ungdomars psykiska hälsa. Alla elever i årskurs 6 och 9 fick under lektionstid möjlighet att svara på en enkät, och resultatet publicerades i februari 2010.

Undersökningen visade att Mörmoskolans elever är bland de mest välmående i hela landet. Resultatet från den första inmatningen i databasen ELSA visar att eleverna i årskurs 4 trivs i skolan och 97 % upplever att arbetsmiljön i skolan är bra eller mycket bra, vilket är 7 % högre än övriga länet. 99 % ser positivt på framtiden och 97 % upplever att de får den hjälp de behöver i skolan. Även de 98 % som upplever att de får vara med och bestämma i skolan

ligger 7 % högre än övriga länet. Resultaten visar även att 24 % känner sig trötta varje dag eller ofta, och att 23 % av kommunens 10-åringar är överviktiga eller lider av fetma. Alla medverkande elever har angett att de deltar på idrottslektionerna och 88 % har angett att de går eller cyklar till skolan.

Brukarundersökningen 2010 besvarades av ungefär 330 elever i årskurs 5 och 8, och över 1600 vårdnadshavare. Av de elever som svarade på enkäten känner sig 93,3 % trygga i skolan, och 89,3 % tycker att de blir bemötta på ett bra sätt av personalen under skoldagen.

Under hösten 2010 genomfördes projektet ”Cykla och gå till skolan”. Projektet stod på tre ben: ökad trafiksäkerhet kring skolorna, förbättrad hälsa bland barnen och minskad miljöpåverkan. Under hösten genomfördes en cykeltävling som del i projektet, där deltagande klasser tävlade om vilka som cyklat mest till skolan. Vinnande klass fick 6 000 kr att köpa uteleksaker för, för att vidare främja barnens vilja att leka och röra sig utomhus. Även de två klasser som kom på andra och tredje plats fick mindre summor för samma syfte. Under projektets förarbete togs cykelkartor och skolreseplaner fram, syftet med dessa är att visa på vilken väg till skolan som kommunen ser som huvudväg och underhåller som sådan och att kartlägga vilka trafikfaror som finns i skolans närområde i dialog med skolans personal, elever och föräldrar.

83 % av rektorerna svarade på enkäten att alla lärare känner till skolans ansvar för sex- och samlevnadsundervisningen, och lika många svarade även att alla elever har sex- och samlevnadsundervisning på schemat. 80 % har även svarat att undervisningen i sex- och samlevnad genomförs i andra skolår än skolår 4 och 8. Alla rektorer svarar att värdegrundsfrågorna har en framträdande roll i sex- och samlevnadsundervisningen, att eleverna möter varierande metoder i undervisningen som skapar sammanhang och att både flickor och pojkar uppmärksammas i undervisningen ifrån ett genusperspektiv. Endast en av rektorerna anger att en kurator medverkar vid sex- och samlevnadsundervisningen.

Minst två enheter ska under 2010 få ”Grön Flagga”

Under 2010 har förskolan Stjärnhimlen har fått Grön Flagga och ytterligare tre enheter har ansökt om Grön Flagga. Flera ansökningar som beräknades att beviljas under 2010 beviljades tidigare än beräknat redan under hösten 2009. Detta gjorde att målet bedöms vara uppfyllt. De enheter som ännu inte har uppnått kriterierna för Grön Flagga uppger att arbetet fortskrider med bland annat ökad miljömedvetenhet, källsortering och el-effektivitet. Av de enheter som har fått Grön Flagga arbetar flera vidare med att få utmärkelsen Skola för hållbar utveckling.

Höstterminen 2010 gäller kulturgarantier för år 4-6

Kulturgarantierna har införts för årskurs 4-6 på samtliga enheter med mycket gott resultat. De alster som har skapats genom kulturgarantin har spridits och förstärker bilden av Hammarö kommuns höga kvalitet inom grundskolan. De animerade filmerna som eleverna i årskurs 6

skapade tillsammans med Film i Värmland visades för elever, personal och allmänheten i biosalongen i Folkets Hus. Visningarna var mycket uppskattade och ledde till ökat intresse för animering och filmskapande som ett arbetssätt för inläring.

Likabehandlingsplanens mål

Det är få ärenden som anmäls till enheternas trivselteam. Trivselreglerna diskuteras gemensamt på klassråd och elevråd för att hållas levande. Götetorps skola ser positiva resultat av de aktivitetsvärdar som har införts under rasterna. De bidrar till en ökad trygghet och rörelse genom ett utbud av aktiviteter. Indelning av barn i mindre grupper inomhus och utomhus gynnar barnens inläring och sociala miljö. SET har använts av flera enheter för att arbeta med värdegrundsfrågor. Metoden har utvärderats av Skolverket som delar vår uppfattning om att programmet enbart är en del av värdegrundsarbetet. Kommunens 7-9 skolor fortsätter sitt arbete med värdegrundsveckan, projekt Då och Nu m.m. Hammarlundens skola 7-9 har genomfört både en elevenkät och lärarenkät för att utvärdera arbetet med likabehandlingsplanen. Båda 7-9-skolorna samarbetar med elevskyddsombuden kring bland annat delaktighet i skyddsronder och samverkan med rektor och de fackliga organisationerna.

Analys

Skolinspektionen har inte hanterat några fall kring kränkande behandling i kommunen under 2010. Dessa goda resultat beror troligen på en tydlig systematik med lokala elevhälsoteam och trivselteam. Nationella och lokala undersökningar är samstämmiga och visar att eleverna i vår kommun mår bra, trivs och känner sig trygga i skolan. Det är oroande att nästan var fjärde av kommunens tioåringar är överviktiga.

Skolornas storlek varierar men vi kan inte se att storleken är en faktor som påverkar resultaten i undersökningarna. Kommunens 7-9 skolor har även reflekterat över idrottsundervisningen utifrån skolinspektionens flygande tillsyn i ämnet idrott och hälsa. Rapporten visade tydligt bollspelens dominans i undervisningen. För att kunna skapa grundförutsättningar till en hälsofrämjande livsstil hos eleverna måste idrottsundervisningen erbjuda ett varierat innehåll.

Minst två enheter ska under 2010 få ”Grön Flagg”

För att arbetet ska kunna fortlöpa ytterligare behöver det finnas likvärdiga möjligheter för källsortering på enheterna. Under 2011 finns det nu ett mål om källsortering. Flera enheter uttrycker önskemål om att skapa mer tid för personalen att gemensamt med barn och elever diskutera vardagliga situationer med utgångspunkt i människans påverkan på miljön. Arbetet med miljö och hållbar utveckling kan förtydligas ytterligare i kommunens 7-9 skolor. De väljer att prioritera andra samhällsfrågor som demokrati, internationalisering och värderingar.

Höstterminen 2010 gäller kulturgarantier för år 4-6

Genom arbetet med de kreativa arbetssätten får eleverna större möjligheter att uttrycka sig utifrån sina behov och intressen. Eftersom alla lär sig på olika sätt har enheterna möjlighet att nå fler elever ju fler arbetsmodeller de kan erbjuda. Flera förskolor uttrycker önskan om att kulturgarantin ska spridas till förskoleavdelningarna, arbetet behöver anpassas efter barnens ålder och behov.

Likabehandlingsplanens mål

Flera enheter efterfrågar ett effektivare verktyg än skriftlig enkätundersökning för att utvärdera trivseln. Enkäten upplevs som trubbig och svåranalyserad för att få reda på hur barnen har det i skolan. Det är möjligt att det ger en bättre inblick med intervjufrågor med möjlighet till uppföljning genom följdfrågor. Flera enheter anger att de behöver arbeta mer aktivt med planen för att bli fria från negativt språkbruk och mobbning.

Mörtvägens rektorsenhet har bland annat informerat vårdnadshavare om prioriteringar och mål. De upplever att dessa vårdnadshavare har en bättre uppfattning om barnens trygghet i förskolan jämfört med de vårdnadshavare som inte har fått tydlig information.

Hammarlundens rektorsenhet 7-9 är en av enheterna som har använt materialet SET i sitt värdegrundsarbete med eleverna. Elevenkäten visar att eleverna tycker att metoden är bra och många klassrumsdiskussioner har lett till positiva effekter. Metoden är bara en av flera som används inom kommunens rektorsenheter.

De enheter som har fått minskat resultat i trivselenkäter vill följa upp resultaten kring bland annat trygghet. Flera enheter anger även att kartläggningen sker på allt för många olika sätt inom enheterna vilket leder till att det är svårt att i analysen av kartläggningens resultat dra slutsatser. Det kan vara svårigheter att utarbeta egna mål samt dokumentation med likabehandlingsplanen som utgångspunkt.

Bedömning av måluppfyllelse

Hammarö kommuns förskole- och grundskoleverksamhet bedriver en bra verksamhet i relation till målen kring normer och värden. Det visar både goda resultat i nationella och lokala undersökningar, samt det faktum att inga anmälningar hanterades under 2010.

Minst två enheter ska under 2010 få ”Grön Flagg”

De enheter som har ansökt och fått Grön Flagg under 2010 har uppnått full måluppfyllelse. Övriga enheter arbetar aktivt med miljö och hållbar utveckling som viktiga värdegrundsfrågor.

Höstterminen 2010 gäller kulturgarantier för år 4-6

Kulturgarantin har genomförts framgångsrikt och uppskattats av både elever och personal.

Arbetet har varit en viktig kompetensutveckling för personalen att få arbeta ihop med professionella kulturutövare för att integrera kreativa arbetssätt i den ordinarie undervisningen.

Likabehandlingsplanens mål

Värdegrundsarbetet löper som en röd tråd genom alla åldersgrupper. Det är viktigt att personalen delar en samsyn och prioriterar detta arbete så att likabehandlingsplanen hålls levande. Det är annars lätt att dessa mål glöms bort i vardagen. Bland annat Lunna rektorsenhet uppger att likabehandlingsplanen inte fungerar som ett levande dokument när det gäller värdegrundsarbetet utan att värdegrundsfrågorna arbetas med från andra vinklar. Därför ska de arbeta med att ytterligare lyfta likabehandlingsplanen på föräldramöten.

Åtgärder för ökad måluppfyllelse

Samtliga enheter behöver fortsätta att utveckla sina likabehandlingsplaner och sätta sig in i Skolinspektionens granskningar. Eftersom 90 % av de granskade skolorna har fått kritik så är det troligt att även Hammarö kommuns verksamheter skulle kunna få det vid en granskning. Utifrån rapporten om idrottsundervisningen behöver arbetet med lokal pedagogisk planering och bedömningsmatriser prioriteras i ämnet. Ökad samsyn i ämnesgruppen är en förutsättning för att detta arbete ska leda framåt.

Minst två enheter ska under 2010 få ”Grön Flagga”

De enheter som ännu inte har uppnått Grön Flagga fortsätter med detta arbete. Troligen kommer flera enheter att få utmärkelsen under 2011. De som redan har fått utmärkelsen behöver fortsätta att prioritera detta arbete och rapportera resultaten för att de ska få behålla den. Arbetet kring källsortering fortsätter under 2011 förstärkt av att det finns ett tydligt mål.

Höstterminen 2010 gäller kulturgarantier för år 4-6

Kulturgarantin behöver införas även i övriga årskurser och förskolan för att alla barn och elever ska få likvärdiga möjligheter till kulturella upplevelser. Särskolan på Lillängens rektorsenhet kommer att arbeta med implementering av kulturgarantierna under 2011. Flera enheter uttrycker önskemål om att knyta en lärare inom kulturskolan till sin verksamhet.

Likabehandlingsplanens mål

Flera enheter anger att de behöver arbeta mer tydligt med genusfrågor och jämställdhet, bland annat genom att ta fram en ny genusplan. Det behöver finnas bättre verktyg för att följa upp och granska värdegrundsarbetet för att det ska kunna utvecklas. I sociala sammanhang är barnen i exempelvis förskoleklass i en konkret fas vilket gör att utvärderingar behöver göras via observationer och samtal, inte skriftliga enkäter. Flera enheter anger att de behöver

reflektera mer över den egna kulturella bakgrunden och avsätta tid i personalgruppen för att samtala kring demokratiska värden. Eftersom alla enheter inte har ett naturligt mångkulturellt inslag behöver personalen vara extra kreativa för att ge barn och elever möjligheter till mångfald. Det är en viktig utveckling att arbeta mer med diskrimineringsgrunderna på ett naturligt sätt i vardagen.

Utveckling, lärande och kunskaper

Mål

Förskolans pedagogiska verksamhet ska genomföras så att den stimulerar och utmanar barnets utveckling och lärande. Skolan är en mötesplats där människor ska växa och utvecklas för att forma morgondagens samhälle. Mötet med skolan leder till att de studerandes tillit till sitt eget lärande och lusten till fortsatt lärande ökar. Barns/elevs lärande och utveckling ska ses som en helhet 1-16 år.

Genom det förebyggande arbetet inom språk och matematik där pojkar och flickor ges samma möjligheter utifrån individens behov kommer elevernas resultat över tid att förbättras. Elevhälsoteamets olika kompetenser är viktiga för tidiga upptäckter av barn/elever i behov av stöd.

Mål	Beslut i	Redovisas i KR för	Resultatredovisning
Andelen elever som i oktober år 1 lärt sig läsa ska vid varje enhet ligga på lägst samma nivå som 2009.	Kf + Bn	Skolor med årskurs 1	Målet har inte uppnåtts.
Alla elever i år 3 ska klara målen i svenska, svenska A och matematik.	Bn	Skolor med årskurs 3	Målet har inte uppnåtts.
Utifrån analys av resultaten våren 2009 har alla skolor en plan som beskriver arbetsprocesser så att alla elever 2010 och framåt når målen år 5.	Bn	Skolor med årskurs 5	Målet har uppnåtts.
Varje avdelning i förskolan har en plan som beskriver vad och hur det medvetna språkarbetet sker.	Bn	Förskolor	Målet har uppnåtts.
I samverkan med skolan är fritidshemmet ett stöd för barns utveckling och lärande.	Bn	Skolbarnomsorg	Målet har uppnåtts.
Fritidshemmet erbjuder barnen en meningsfull, stimulerande och utvecklande fritid.	Bn	Skolbarnomsorg	Målet har inte uppnåtts.

Insatser/åtgärder för att nå målen

Bildningsförvaltningen har länge strävat efter att ha behöriga lärare i så hög utsträckning som möjligt. Kommunen har en hög andel behöriga lärare i förskola och skola.

Bildningsförvaltningen har arbetat med systematisk kunskapsuppföljning. Uppföljningen har under året reviderats så att den även omfattar ämnet matematik. Verksamheter har beviljats statsbidrag för att utveckla matematikundervisningen. Alla lärare har tagit del av aktuell

forskning i området, bland annat att det krävs goda språkkunskaper för att utveckla lärandet i matematik.

Alla elever har en individuell utvecklingsplan som upprättas i samband med utvecklingssamtalet. Elever som bedöms inte nå målen i ett eller flera ämnen har ett åtgärdsprogram.

Samtliga skolenheter har arbetat med att utforma lokala pedagogiska planeringar (LPP) för undervisningen 2010. Personalen har fått fortbildning kring pedagogisk dokumentation som ett verktyg för att öka medvetenheten kring utvecklingen av verksamheten i förskolan.

Under 2010 infördes en ny resursfördelningsmodell i syfte att bidra till att enheterna klarar det kompensatoriska uppdraget. Enheterna anger att resurserna fördelas så att de kan satsa extra på de elever som riskerar att inte uppnå målen.

Kommunens matematik och språkutvecklare har under året utarbetat en ny rutin för hur enheterna kan ta tillvara på deras kompetens för att gynna elevernas kunskapsutveckling. Syftet med den nya rutinen är att kommunens matematik respektive språkutvecklarens kompetens tas tillvara i ett tidigare skede via handledning av personal/arbetslag.

Andelen elever som i oktober år 1 lärt sig läsa ska vid varje enhet ligga på lägst samma nivå som 2009

Redan i förskolan prioriteras språkarbetet. Under året har varje förskoleavdelning dokumenterat språkarbetet i en språkplan. I förskoleklass används Bornholmsmetoden. De elever som inte når målet ska erbjudas riktat läsinlärningsstöd genom upprepningsläsning, lyssna på skönlitteratur, skrivstöd och olika läsprojekt. Samarbetet med biblioteket har ökat inom förskolan och skolan. Materialet och aktiviteterna behöver vara anpassade för den grupp det gäller i större utsträckning än idag.

Alla elever i år 3 ska klara målen i svenska, svenska A och matematik

Språkarbetet är prioriterat redan från förskolan. Barnet/elevens utveckling inom läs- och matematik följs noggrant genom skolåren. Vi använder vetenskapligt beprövade modeller för att tidigt ge stöd. Matematiken har varit ett prioriterat område under året på olika sätt. Flera förskollärare och grundskollärare fortbildar sig i matematik och deltar i studiecirkel. Götetorps rektorsenhet har varje år en mattevecka där skolan och förskolan har matematik utomhus, problemlösning och samverkan med andra ämnen. Hallersruds skola genomförde läsprojektet "Hela skolan läser" i 8 veckor och alla barn uppmuntras till sommarlovs läsning.

Utifrån analys av resultaten våren 2009 har alla skolor en plan som beskriver arbetsprocesser så att alla elever 2010 och framåt når målen år 5

Enheterna har en handlingsplan som beskriver hur de arbetar med att alla elever ska nå målen år 5. Rektorer och de som har tagit planerna har mötts för att utbyta erfarenheter kring arbetet

och tillsammans vidareutveckla det. Flera enheter har använt sig av olika hjälpmedel för att öka måluppfyllelsen. Bland annat smartboard har introducerats i Götetorps rektorsenhet. Användningen av dessa verktyg behöver anpassas efter gällande planer.

Varje avdelning i förskolan har en plan som beskriver vad och hur det medvetna språkarbetet sker

Varje förskoleavdelning har en plan för det medvetna språkarbetet. Flera förskolelärare vidareutbildar sig i småbarnspedagogik via RUC och förskolläraryftet. Rektorererna i förskolan har träffat kommunens språkpedagog för att analysera planernas kvalitet och förmåga att utveckla barnens språkliga utveckling. Flera förskolor arbetar vidare med profilering för att lyfta avdelningarnas bästa egenskaper. Stjärnhimlens förskola arbetar bland annat med att lära sig mer om pedagogiken Reggio Emilia. Flera avdelningar inom Lunna rektorsenhet fortsätter sitt arbete med bland annat pedagogiken Montessori. De har sitt särskilda material för matematik och språk som bygger på progression och går från det mycket konkreta till det abstrakta. Ett samarbete mellan rektorsenheterna, utvecklingsledare och kommunens språkpedagog har inletts för att öka måluppfyllelsen och bidra till en mer likvärdig förskola. Mörtvägens rektorsenhet anger att arbetet i tvärgrupper över avdelningsgränserna medför att barn får del av pedagogernas olika kompetenser. Då är det viktigt att planen för språkarbetet finns med även i det samarbetet.

I samverkan med skolan är fritidshemmet ett stöd för barns utveckling och lärande

Flera enheter har arbetat aktivt med att förtydliga fritidshemmets uppdrag och mål först och främst för personalen men även för vårdnadshavare. Götetorps skola och Lillängskolan har bland annat tagit fram foldrar som beskriver hur fritidshemmen arbetar och vilka mål de strävar mot. Skoldagen är organiserad så att fritidshemmets personal deltar och leder delar av verksamheten under dagen för att skapa kontinuitet och sammanhang. Lillängsskolans rektorsenhet har även infört läxhjälp under fritidshemmet tid.

Fritidshemmet erbjuder barnen en meningsfull, stimulerande och utvecklande fritid

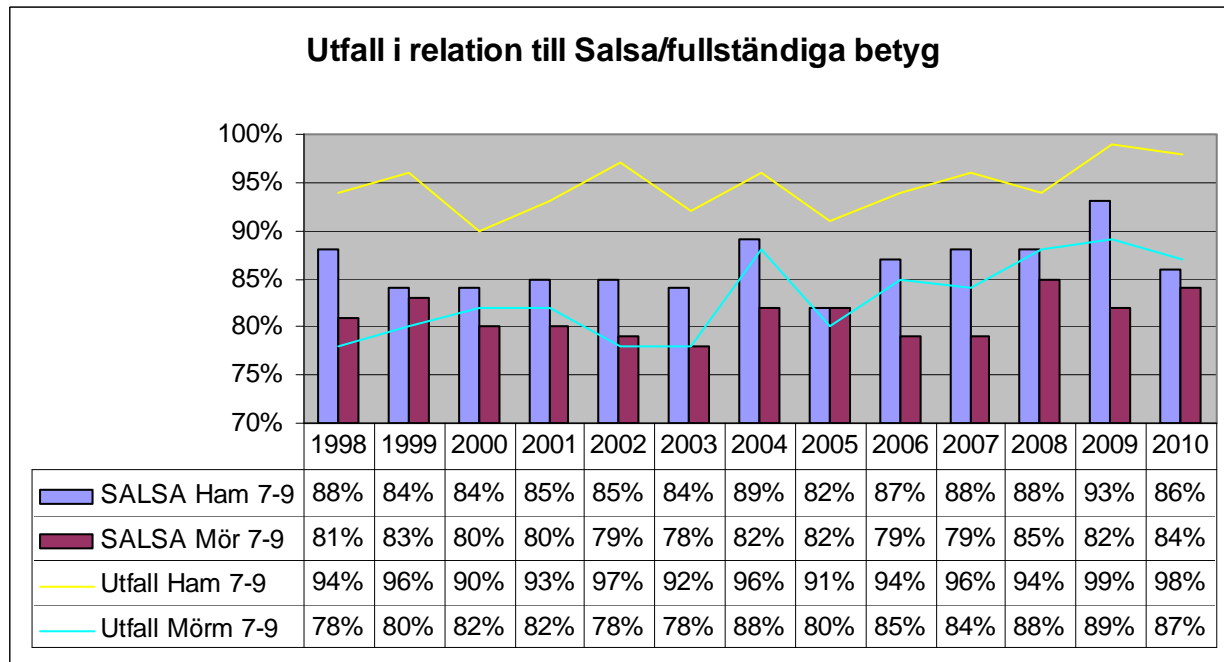
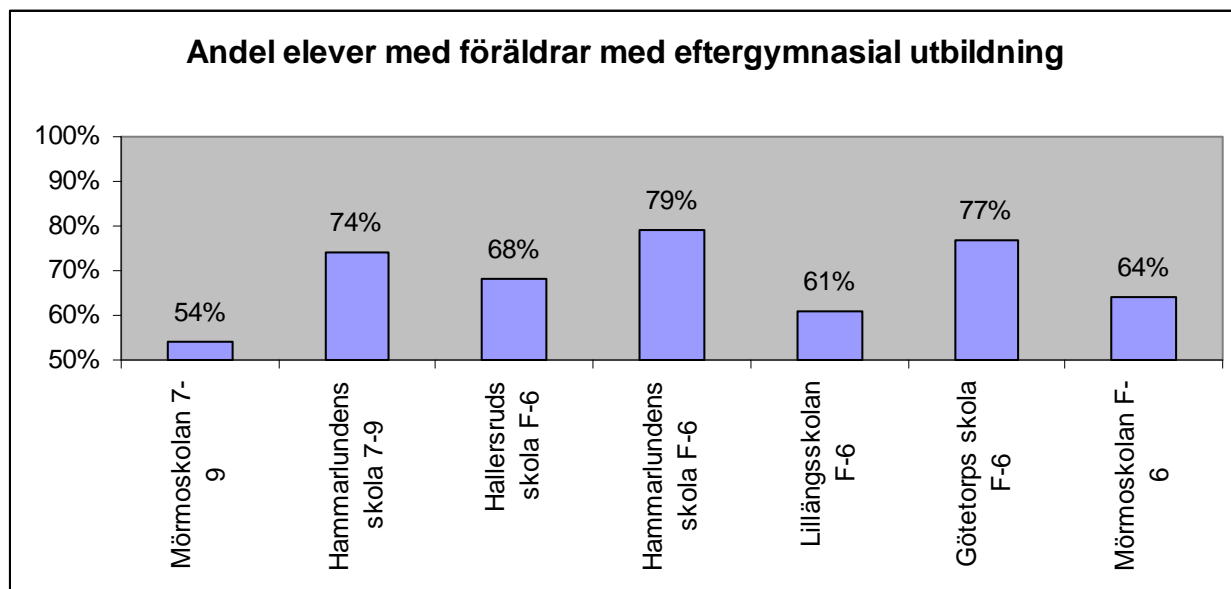
Flera enheter har i högre grad erbjudit planerad verksamhet i fritidshemmen utifrån barnens önskemål. Verksamheterna strävar efter att uppnå en balans mellan styrda aktiviteter och samtidigt ge utrymme för vila och egen lek för eleverna som ska vidare på andra aktiviteter.

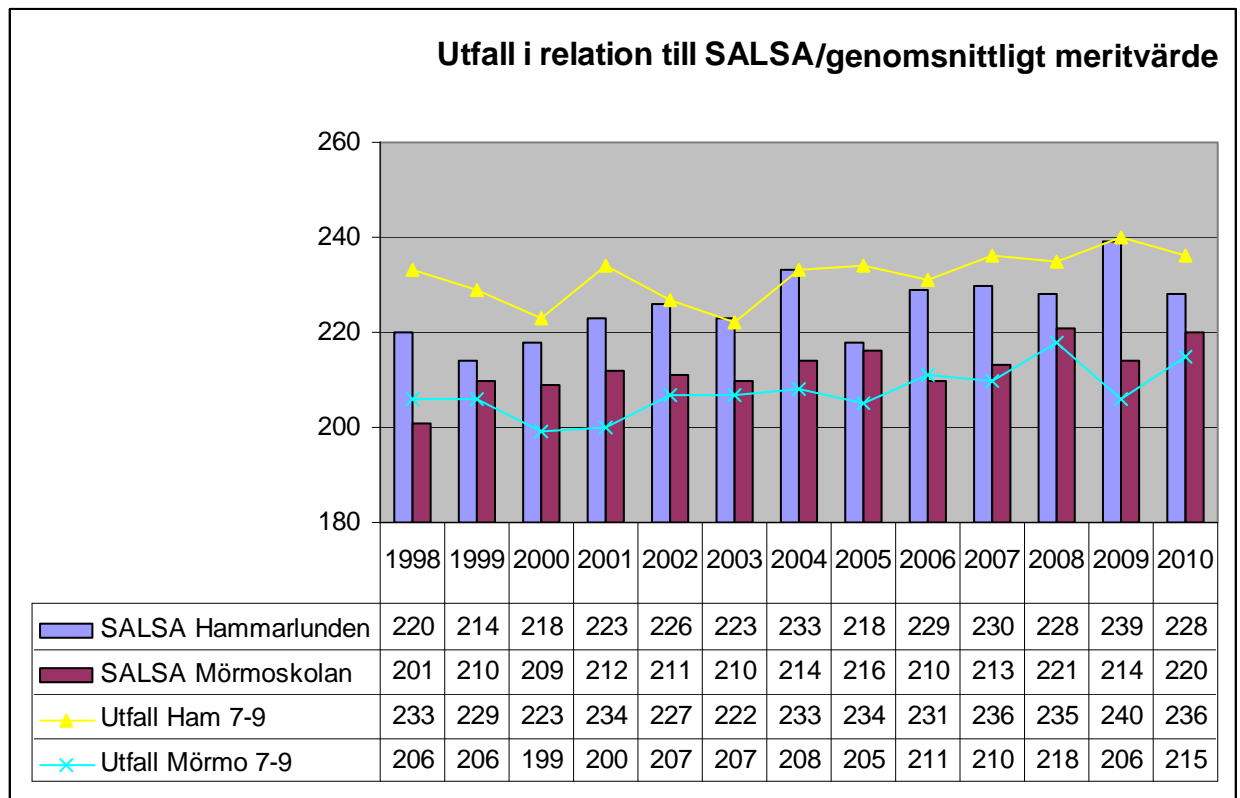
Resultat

Enligt SKL: s Öppna Jämförelser har Hammarö kommuns sammanvägda resultat i grundskolan varit bland de tjugo bästa kommuner i Sverige alla år som mätningarna har genomförts. Enligt Skolverkets lägesbedömning 2010 är föräldrars utbildningsnivå den

bakgrundsfaktor som påverkar elevernas resultat mest. Inom Hammarö kommun varierar andelen föräldrar med eftergymnasial utbildning med 54 % till 79 %.

Läsförmågan är avgörande för att tillgodogöra sig undervisningen och får en allt större betydelse ju äldre eleven är.

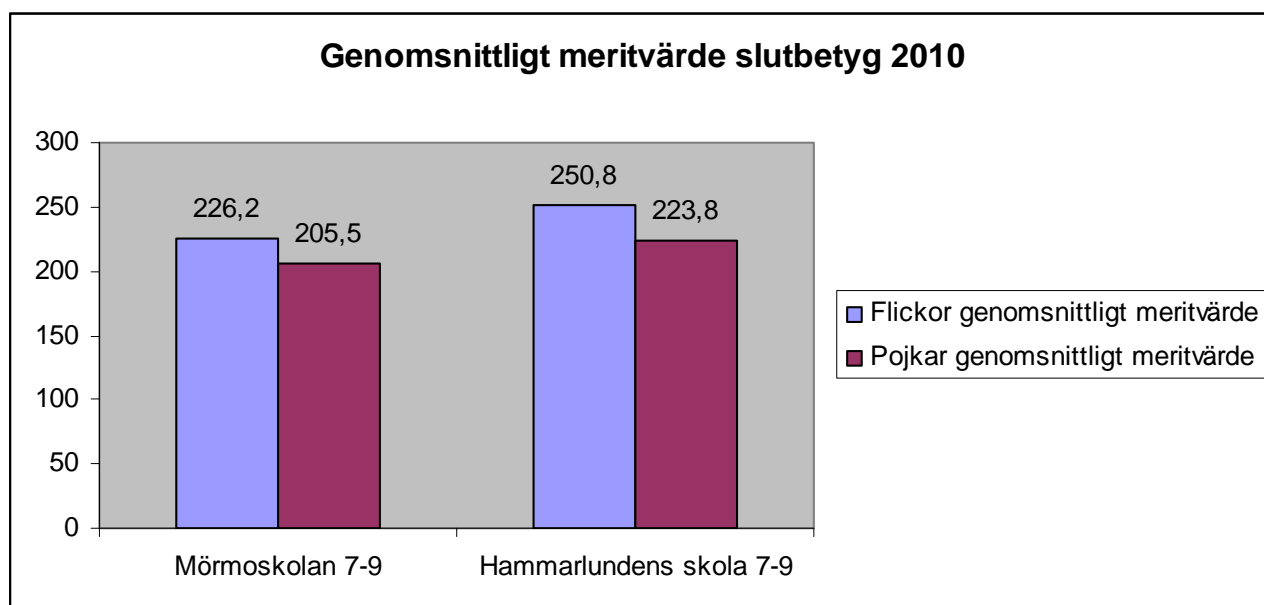

Beräknat och faktiskt genomsnittligt meritvärde per skola i förhållande till SALSA.

Skollagen lovar att utbildningen ska vara likvärdig och att skolan ska uppväga skillnader i elevernas förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen. I Skolverkets sammanfattande analys "Vad påverkar resultaten i svensk grundskola?" visas det tydligt att svensk skola varken är likvärdig eller lyckas kompensera för elevernas olika förutsättningar. Betydelsen av föräldrarnas socioekonomiska bakgrund har blivit allt mer betydelsefull för elevernas skolframgång. Den ökade valfriheten som friskolereformen har gjort att skolor blivit allt mer homogena. Den tidigare så sammanhållna svenska skolan har blivit mer segregerad och elevens socioekonomiska bakgrund, främst föräldrarnas utbildningsnivå, spelar en allt större roll i svensk skola. Vilken skola eleven går på, skolnivåeffekt, spelar allt större roll. Samma effekt syns i elevresultaten i Hammarö kommun. Det genomsnittliga betygsvärdet är högre på Hammarlunden än på Mörmoskolan.

Enligt Skollagen ska alla elever ha en individuell utvecklingsplan men i kommunens brukarundersökning uppger endast 89,9 % av eleverna i årskurs 5 att de har en IUP. Samma siffra är 69,4 % för eleverna i årskurs 8. Enligt enheternas kvalitetsredovisningar har alla elever som bedöms inte klara målen ett upprättat åtgärdsprogram. Vid uppföljningar av åtgärdsprogrammen som matematik- och språkutvecklarna i kommunen gjorde visar det sig att det trots att utredningarna innehåller förslag på vetenskapligt belagda stödinsatser på såväl grupp- och individnivå så har dessa använts i relativt liten utsträckning.

Öppna Jämförelser 2011 visar att vi har mycket goda resultat bortsett från matematik. Sett till resultatet i det nationella provet i matematik år 9 omräknat till meritvärde rankas vi som nummer 148 av 289 skolkommuner. Däremot räknas vi som nummer 6 och 12 utifrån elevernas slutbetyg avseende betyg i samtliga ämnen och genomsnittligt meritvärde. Skillnaden är störst mellan slutbetyget årskurs 9 och resultatet på det nationella provet i ämnet matematik. För kommunens skolor är det 61,5 % på Mörmoskolan 7-9 och 72,2 % på Hammarlundens skola 7-9 som får samma slutbetyg som resultatet på det nationella provet i matematik. I ämnet svenska får 77,9 % av eleverna på Mörmoskolan 7-9 och 83,3 % av eleverna på Hammarlundens skola 7-9 samma slutbetyg som resultatet på det nationella provet. I ämnet engelska är avvikelseerna mindre. 77,3 % av Mörmoskolans elever och 91,8 % av Hammarlundens elever hade samma slutbetyg som resultatet på det nationella provet i engelska. Variationerna mellan ämne och skola är stor.

Det är ingen större skillnad på andelen behöriga till gymnasieskolan för flickor och pojkar, däremot skiljer sig meritvärdet åt mellan flickor och pojkar på respektive 7-9-skola.

Andelen elever som i oktober år 1 lärt sig läsa ska vid varje enhet ligga på lägst samma nivå som 2009

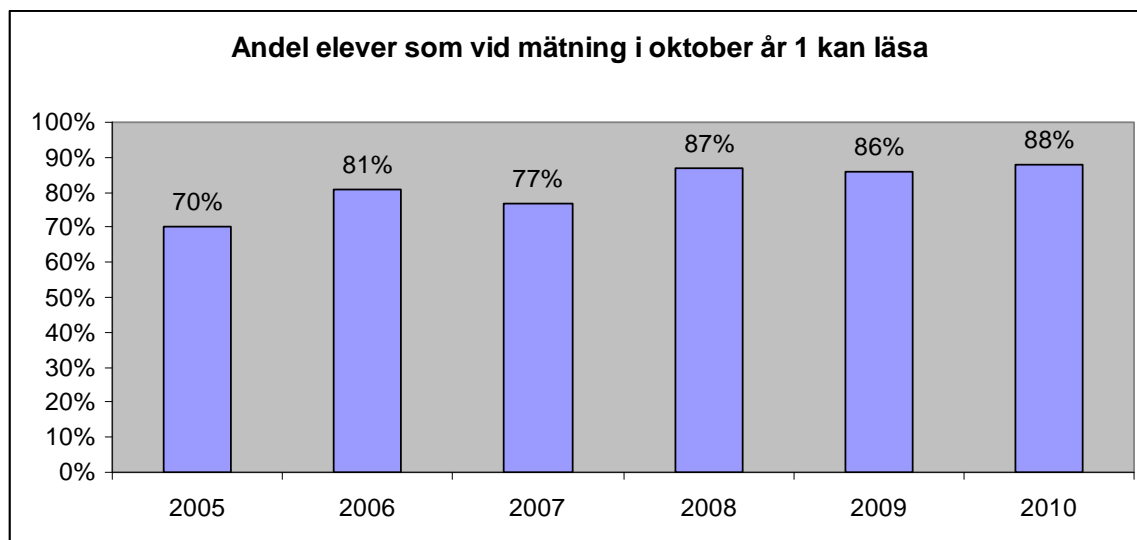
Flera enheter anger att många barn knäcker läskoden redan innan de börjar skolan.

En utvärdering av elevernas läsförmåga görs i oktober i årskurs 1 och utifrån de resultaten sätts riktade insatser in för att stödja de elever som inte når målen.

Utifrån resultaten från LUS sätter man in riktade insatser för de elever som inte når målen. I samråd med kommunens språkpedagog arbetar man med riktade insatser i First Step-modellen.

Läskunnighet år 1		Antal som kan läsa		
		Antal elever	oktober 2009	maj 2010
Götetorps skola	Flickor	17	17	17
	Pojkar	7	6	7
	Alla elever	24	23	24
Hallersruds skola	Flickor	17	14	17
	Pojkar	7	3	7
	Alla elever	24	17	24
Hammarlundens skola	Flickor	32	31	32
	Pojkar	39	34	39
	Alla elever	71	65	71
Lillängsskolan	Flickor	10	9	10
	Pojkar	16	10	14
	Alla elever	26	19	24
Mörmoskolan	Flickor	25	24	25
	Pojkar	20	15	17
	Alla elever	45	39	42

Tabellen ovan visar hur många elever på respektive skola som kan läsa (LUS punkt 9) vid två tidpunkter under läsåret 2009/2010.

Alla elever i år 3 ska klara målen i svenska, svenska A och matematik

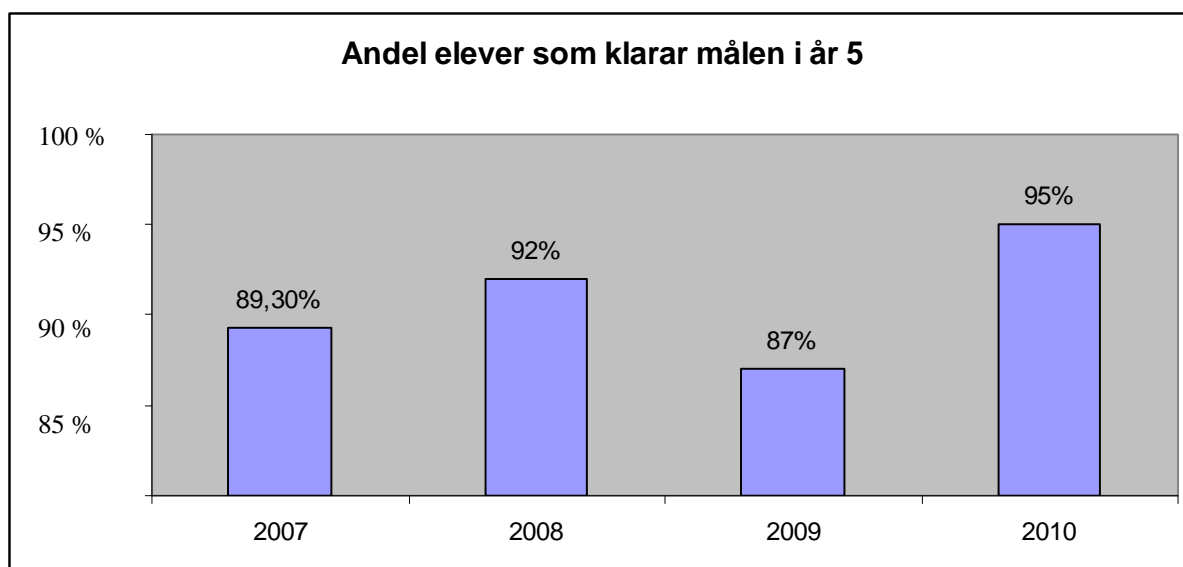
Eleverna med svenska som andraspråk har ökat sin efterfrågan av böcker. Läslusten och efterfrågan på böcker ökar allt eftersom enheterna kan erbjuda böcker på rätt nivå med intressant innehåll för eleverna.

Nationella proven i matematik år 3		2008/2009		2009/2010	
		Antal elever	Antal som klarat nationella proven	Antal elever	Antal som klarat nationella proven
Götetorps skola	Flickor	14	11	16	16
	Pojkar	10	7	12	12
	Alla elever	24	18	28	28
Hallersruds skola	Flickor	12	12	16	16
	Pojkar	11	11	10	10
	Alla elever	23	23	26	26
Hammarlundens skola	Flickor	40	38	36	29
	Pojkar	33	30	36	35
	Alla elever	73	68	72	64
Lillängsskolan	Flickor	13	13	8	6
	Pojkar	14	13	15	12
	Alla elever	27	26	23	18
Mörmoskolan	Flickor	24	18	26	23
	Pojkar	22	17	21	15
	Alla elever	46	35	47	38

Nationella proven i svenska år 3		2008/2009		2009/2010	
		Antal elever	Antal som klarat nationella proven	Antal elever	Antal som klarat nationella proven
Götetorps skola	Flickor	14	14	16	16
	Pojkar	9	8	12	12
	Alla elever	23	22	28	28
Hallersruds skola	Flickor	12	11	16	16
	Pojkar	11	11	10	10
	Alla elever	23	22	26	26
Hammarlundens skola	Flickor	40	39	36	32
	Pojkar	33	32	36	33
	Alla elever	73	71	72	65
Lillängsskolan	Flickor	13	13	8	7
	Pojkar	14	13	15	13
	Alla elever	27	26	23	20
Mörmoskolan	Flickor	24	23	26	22
	Pojkar	22	20	21	15
	Alla elever	46	43	47	37

Utifrån analys av resultaten våren 2009 har alla skolor en plan som beskriver arbetsprocesser så att alla elever 2010 och framåt når målen år 5

Samtliga enheter har en plan framtagen. Enheterna menar själva att deras förmåga att analysera och vidareutveckla arbetet med planerna kan förbättras. 2010 uppnådde 90 % av eleverna i årskurs 5 målen i svenska, 93 % i matematik och 89 % i engelska.

Varje avdelning i förskolan har en plan som beskriver vad och hur det medvetna språkarbetet sker

Varje avdelning i förskolan har en plan som beskriver det medvetna språkarbetet. Portfolion ska vara en viktig del i planen för språkarbetet i förskolan.

I samverkan med skolan är fritidshemmet ett stöd för barns utveckling och lärande

Enheterna uppger att de har utvecklat fritidshemmets innehåll och form men att det fortfarande finns vissa begränsningar som gruppstorlek, barn med särskilda behov, möjligheter till planering av fritidshemmets verksamhet och lokaler.

I de brukarenkäter som genomfördes under hösten 2010 fick vårdnadshavare svara på frågor om hur de upplever fritidshemmet. Enkäten gällande fritidshem besvarades av cirka 450 vårdnadshavare. 80,2 % av vårdnadshavarna upplever att deras barn får det stöd som de behöver under tiden i fritidshemmet. Dessutom upplever 89,4 % av vårdnadshavarna att de får ett bra bemötande i sitt barns fritidshem, och 78,1 % av vårdnadshavarna tycker att fritidshemmets verksamhet har god kvalitet. 65,5 % anger att de fått information om verksamhetens mål och 66,3 % anger att personalen gett dem en tydlig bild av deras barns verksamhet. 81,3 %, uppger att de upplever att barnet är tryggt när det är i fritidshemmet. Fritidshemmets avdelningar kan utveckla olika profiler beroende på barnens ålder och

intressen men verksamheternas kvalité skulle  ka avsevärt om grupperna vore mindre.

Fritidshemmet erbjuder barnen en meningsfull, stimulerande och utvecklande fritid

Satsningarna på fritidshemmets aktiviteter har gett resultat bland annat genom ökat intresse och deltagande i fritidshemmets gruppaktiviteter. 78,1 % av v rtnadshavarna svarar på enkäten att de upplever att fritidshemmen erbjuder barnen en meningsfull, stimulerande och utvecklande fritid.

Analys

Sveriges resultat i l sning sjunker enligt internationella mätningar och läsintresset har minskat hos barnen. Barnen använder mindre tid till l sning på sin fritid jämfört med tidigare. Enligt forskning kan det till viss del förklara det sjunkande resultatet.

Hammarö kommuns goda resultat  r f rventat utifrån SALSA-v rden och precis som i övriga riket så är föräldrarnas utbildningsbakgrund en avgörande faktor för elevens resultat.

Skillnaderna i elevgruppernas olika förutsättningar kompenseras inte genom skolan. Det finns stora f rhopningar om att den nya budgetfördelningen utifrån socioekonomiskt index kommer att ge skolorna bättre förutsättningar att kompensera elevernas olika bakgrunder. Det  r osäkert om detta kommer att uppnås eftersom det även tidigare har varit en riktad styrning av medel med hjälp av olika nyckeltal. På andelen elever med fullständiga betyg syns effekten medan det genomsnittliga meritvärdet skiljer sig åt mellan skolorna.

Andelen elever som i oktober  r 1 lärt sig läsa ska vid varje enhet ligga på lägst samma nivå som 2009

Samverkan mellan förskola och grundskola är viktig för att stödja barnens utveckling. Denna samverkan kan bli bättre. Flera enheter anger att elevens kunskapsinhämtning gynnas när det kan vara fler pedagoger i klassrummen. Flera enheter anger att resultaten i läskunskap påverkas av när eleverna är födda på året.  r de födda sent på året sjunker alltså resultaten. Flera enheter anger att de f r en diskussion kring om testmaterialet m ter rätt saker i bland annat läsförståelse. Ska läshastigheten prioriteras före läsförståelsen exempelvis? Samarbetet med biblioteket har även lett till goda resultat inom förskolan och skolan.

Alla elever i  r 3 ska klara målen i svenska, svenska A och matematik

Arbetet med studiecirkel i matematik bidrar till nytänkande och erfarenhetsutbyte. Denna metod kan vara lämplig att använda även för att vidareutveckla undervisningen i andra ämnen, som exempelvis svenska. Det finns v rtnadshavare som ifrågasätter hur skolan tar tillvara på elever som ligger i framkant och har lätt att nå målen. Detta uppdrag blir tydligare i den nya skollagen. Bildningsförvaltningens nya resursfördelningsmodell g r att tilldelningen av

ekonomiska medel fördelas utifrån barnens och elevernas förutsättningar. Dessa medel har bland annat använts för att dela upp klasser i mindre grupper för att nå ökad måluppfyllelse.

Utifrån analys av resultaten våren 2009 har alla skolor en plan som beskriver arbetsprocesser så att alla elever 2010 och framåt når målen år 5

I planerna behöver det ingå att alla som inte klarar testerna får ett individuellt åtgärdsprogram. Eleverna som inte klarar målen får extra insatser under en begränsad period vilket behöver fortlöpa via individuella insatser. Användningen av verktyg som smartboard kan utökas för att stödja planerna. I de klassrum som har en smartboard eller en projektor ser elever och lärare att de lektionerna blir mer interaktiva då IT kan användas effektivt i utbildningssyfte.

Vissa enheter drar slutsatserna att resultaten visar att eleverna behöver tränas på provsituationer eftersom en del uppvisar en betydligt högre stressnivå och har svårt att komma till sin rätt vid prov.

Enheterna uttrycker önskemål om att testa fler elever för att kunna tillgodose elevens behov av individuell undervisning. Kommunens matematik och språkutvecklare har uppmärksammat detta önskemål och är tveksamma till huruvida detta skulle gynna elevernas kunskapsutveckling.

Varje avdelning i förskolan har en plan som beskriver vad och hur det medvetna språkarbetet sker

Flera enheter beskriver ett behov av att planen inkluderar observationer av den lilla gruppen i förskolan. Det är viktigt för det medvetna språkarbetet att det finns en trygg miljö som är lätt att leka och lära i för att stimulera barnens språkutveckling. I och med förändringarna i läroplanen är det aktuellt att granska och analysera förskolornas kartläggningsmetoder för att få kunskap om hur de på bästa sätt kan synliggöra barnens utveckling och lärande.

Mörtvägens rektorsenhet anger att det inte finns tillräckliga forum för reflektion, planering och handledning runt genomförda insatser. En konsekvens av att det ibland tar för lång tid mellan uppföljningarna kan vara att det är svårt att avgöra effekterna av genomförda insatser. Det blir svårt att följa upp gamla insatser med nya åtgärder.

I samverkan med skolan är fritidshemmet ett stöd för barns utveckling och lärande

Genom att personalen på fritidshemmet arbetat i klasserna under den samlade skoldagen ökar möjligheterna att se och hjälpa varje enskilt barn genom att de har kännedom om barnens behov. På så sätt tar enheterna tillvara personalens kompetenser och intressen. Barn som behöver extra resurser under skoltid får inte alltid det under eftermiddagarna, vilket gör att fritidspedagogerna anser att de inte uppnår målen angående barn i behov av individanpassat stöd.

Extra resurser som finns kopplade till enskilda elever följer inte alltid med till fritidshemmets

verksamhet vilket kan tolkas som negativt av vårdnadshavarna. Det behöver undersökas närmare vad vårdnadshavare tolkar som ett stöd för barns utveckling och lärande. Det kan vara en fråga om personaltäthet som är kopplat till vårdnadshavarnas upplevelse av stöd. Även fritidspedagogerna uppger att de tvingas välja bort vissa aktiviteter med hänsyn till barn i behov av särskilt stöd då det saknas personella resurser i fritidshemmets verksamheter.

Fritidshemmet erbjuder barnen en meningsfull, stimulerande och utvecklande fritid

Enheterna skattar sin fritidshemsverksamhet som god och anger att de erbjuder en meningsfull, stimulerande och utvecklande fritid för de barn som deltar. 78, 1 % av vårdnadshavarna delar denna uppfattning. Det skulle behöva utredas vad vårdnadshavarna förväntar sig av fritidshemmets verksamhet. Det är osäkert om alla vårdnadshavaren önskar sig en planerad verksamhet i fritidshemmen eftersom många barn redan är bokade på andra aktiviteter direkt efter fritidshemmet. Trots att verksamheterna uppger att de har informerat om fritidshemmets verksamhet så är det enbart cirka 60 % av vårdnadshavarna som uppger att de har fått information om verksamheternas mål och fått en tydlig bild av verksamheten.

Bedömning av måluppfyllelse

Trenden är positiv, eleverna i Hammarö kommun har goda kunskaper med sig när de lämnar grundskolan.

Andelen elever som i oktober år 1 lärt sig läsa ska vid varje enhet ligga på lägst samma nivå som 2009

Ambitionen är att alla elever ska kunna läsa i årskurs 1 och detta har inte uppnåtts. Alla enheter har inte ökat sitt resultat men i kommunen har resultatet generellt ökat. Det är en större andel elever 2010 som kan läsa i oktober år 1 än vid samma tidpunkt 2009. Därför bedömer vi att resultatet är bra och visar att utvecklingen har gått åt rätt håll.

Alla elever i år 3 ska klara målen i svenska, svenska A och matematik

95 % av eleverna klarar målen vilket inte är måluppfyllelse. Flera enheter anger att de märker att elevernas lust att lära ökat. Trenden är positiv och utvecklingen går åt rätt håll.

Utifrån analys av resultaten våren 2009 har alla skolor en plan som beskriver arbetsprocesser så att alla elever 2010 och framåt når målen år 5

Plan finns på varje enhet men analysen av arbetsprocesserna är begränsad. Analysen behöver i högre grad omfatta resultat över tid, resultat på nationell nivå och forskning. Åtgärderna av analysen bör kunna få effekt på utformningen av undervisningen såväl som kompetensutveckling av lärare och organisering av skolan. De elever som ännu inte har nått

godkända resultat i år 5 stöttas på ett sätt som leder till att de får förutsättningar att nå målen i framtiden.

Varje avdelning i förskolan har en plan som beskriver vad och hur det medvetna språkarbetet sker

Varje avdelning i förskolan har en plan men kvaliteten på planerna varierar. En granskning av planerna visar att barn i förskolan inte ges likvärdiga förutsättningar för sin språkutveckling.

I samverkan med skolan är fritidshemmet ett stöd för barns utveckling och lärande

Verksamheten är god men både personal och vårdnadshavare upplever att den skulle kunna ge stöd i högre omfattning bland annat för barn i behov av stöd. Förutsättningarna begränsar möjligheterna att utveckla verksamheten fullt ut. Det är svårt att bedöma kvaliteten eftersom det saknas bra verktyg att analysera fritidshemmets kvalitet.

Fritidshemmet erbjuder barnen en meningsfull, stimulerande och utvecklande fritid

Enheterna uppger att de har en verksamhet som uppfyller detta mål och en stor del av vårdnadshavarna håller med. Det är svårt att bedöma kvaliteten eftersom det saknas bra verktyg att analysera fritidshemmets kvalitet.

Åtgärder för ökad måluppfyllelse

För att fortsättningsvis kunna hålla dessa goda resultat krävs det att läsning prioriteras från förskolan och uppåt, samt att förskolan och skolan är med och bidrar till att skapa läslust.

Andelen elever som i oktober år 1 lärt sig läsa ska vid varje enhet ligga på lägst samma nivå som 2009

Flera enheter anger att de behöver bli bättre på att få barnen att lustläsa genom bland annat blandade läsgrupper baserat på barnens intresse. Elevnära material är viktigt för att väcka deras lust att lära och läsa. Det bör finnas en stor tillgång till olika böcker på olika nivåer. Enheterna behöver ännu mer ta del av ny forskning och nya läromedel genom kompetensutveckling. Ökad samsyn i arbetslagen är en förutsättning för att arbetet ska leda framåt. Detta arbete behöver börja redan i förskolan där grunden läggs för att sedan på ett långsiktigt sätt överförs till förskoleklassen. Långsiktiga åtgärder bör genomföras inom alla enheter för att minska variationen av detta resultat från år till år.

Alla elever i år 3 ska klara målen i svenska, svenska A och matematik

Flera enheter anger att de ska arbeta med att utveckla en matematikverkstad, enheterna som redan har en verkstad vill vidareutveckla det arbetet. Flera enheter anger att de behöver skapa

möjligheter inom sin organisation för att låta elever som behöver extra utmaningar utvecklas. Detta kan genomföras bland annat genom att verksamheten organiseras så att barn och elever får möjlighet att arbeta i mindre grupper. De anger att de även behöver konkreta åtgärder för att stimulera de elever som med lätthet når den lägst godtagbara nivån.

Utifrån analys av resultaten våren 2009 har alla skolor en plan som beskriver arbetsprocesser så att alla elever 2010 och framåt når målen år 5

När enheterna nu har gjort en plan kring arbetet med att få alla elever att nå målen år 5 är det viktigt att bredda perspektivet till även de som med lätthet når godkänt. Tillsammans kan enheterna diskutera nya pedagogiska vinklar hur vi stimulerar en högre måluppfyllelse än lägsta nivå. När planerna nu finns behöver de följas och användas i praktiken. Varje enhet behöver bli bättre på att analysera elevresultat utifrån organisationsperspektivet.

Varje avdelning i förskolan har en plan som beskriver vad och hur det medvetna språkarbetet sker

När planerna nu finns behöver de följas och användas i praktiken. Planerna behöver förmedlas tydligare till vårdnadshavare vid exempelvis föräldramöten. Forum som barnkonferenser behöver analyseras utifrån planen. Det kan vara så att barnkonferenserna riskerar att bjuda upp till ett ökat problemfokus där gränserna för vad som anses normalt flyttas och blir snävare i enheternas strävan att fånga upp dessa barn tidigt. Enheterna får inte medverka till en samtalskultur som omvandlar förskoleproblem till barnproblem. Det medvetna språkarbetet behöver ges mer tid bland annat genom implementeringen av den reviderade läroplanen för förskoleverksamheten. Pedagogerna behöver öronmärka tid för arbete för diskussioner runt planerna och portfolioarbetet.

I samverkan med skolan är fritidshemmet ett stöd för barns utveckling och lärande

Enheterna behöver diskutera hur verksamheten från början kan planeras så att alla barn kan delta så att det inte krävs extra särskilda resurser för vissa barns deltagande. Aktiviteterna på fritids har blivit mycket mer mångsidiga men behöver utvecklas ännu mer för att passa samtliga barn. För att fritidsbarn i behov av stöd ska få möjligheter att tillgodogöra sig de planerade aktiviteterna och delta på sin egen nivå krävs likvärdiga resurser som under skoldagen. Det behöver planeras gemensamma temaarbeten i skolan och på fritids, exempelvis kan matematikverkstaden användas även för fritidsbarnen.

Fritidshemmet erbjuder barnen en meningsfull, stimulerande och utvecklande fritid

Fritidshemmen behöver fortsätta att förtydliga sin verksamhet med mål, systematiskt kvalitetsarbete och uppföljning, samt att utveckla dialogen med barn och vårdnadshavare för att konkretisera önskemål och förväntningar.

Barns och elevers ansvar och inflytande

Mål

Barns/elevernas sociala utveckling förutsätter att de allt efter förmåga får ta ansvar för miljön i förskola och skola. Barns/elevernas behov och intressen bör ligga till grund för utformningen av verksamheten och utbildningen. Demokratiska arbetsformer med ett reellt inflytande gäller. Elevernas medvetenhet om läroplanens olika mål på det individuella planet ska öka.

Mål	Beslut i	Redovisas i KR för	Resultatredovisning
Andelen elever som år 5 och 8 kan påverka vad de ska arbeta med ska vara minst 85 %.	Kf	Alla skolor	Målet har inte uppnåtts.

Insatser/åtgärder för att nå målen

Förskoleavdelningarna arbetar aktivt med att barnen ska få vara med och välja vad de vill göra med hjälp av bland annat aktivitetskort. Flera enheter har arbetat med att förtydliga vad det är barnen och eleverna kan vara med och påverka i verksamheten. Alla barn och elever ska erbjudas utvecklingssamtal två gånger per år. Under skoltiden upprättas en individuell utvecklingsplan (IUP) med skriftliga omdömen. Elevråden träffar bildningsnämndens politiker fyra gånger per år för att diskutera aktuella frågor. Elevråden tillfrågades även vilka faktorer de ville vara med och påverka i arbetet med att utveckla skollokaler i Hammarö kommun.

Andelen elever som år 5 och 8 kan påverka vad de ska arbeta med ska vara minst 85 %

I skolan är eleverna delaktiga i elevråd och klassråd. Eleverna behöver få möjlighet att samverka med rätt personer för att kunna påverka sin vardag. Hallersruds rektorsenhet har genom elevrådet samråd med bland annat rektor, kostchef, vaktmästaren och lokalvårdare. Det är viktigt att samma påverkansmöjligheter ges i det dagliga arbetet i klassrummet.

Resultat

I de brukarundersökningar som genomfördes under hösten 2010 uppgav 89,9 % av eleverna i årskurs 5 att de har en individuell utvecklingsplan (IUP), jämfört med 69,4 % bland eleverna i årskurs 8. Föräldrarna deltar i elevernas IUP, 88,4 % av vårdnadshavarna uppger att de deltar när elevens individuella utvecklingsplan skrivs. 95,3 % av vårdnadshavarna har också svarat att de erbjuds ett utvecklingssamtal per termin. Enligt brukarenkäten upplever 78,8 % av eleverna i årskurs 5 och 44,2 % av eleverna i årskurs 8 att de kan påverka vad de arbetar med i skolan. 65,6 % av eleverna upplever att de har möjlighet att påverka sin arbetsmiljö.

Det finns en viss spridning i resultaten mellan enheterna. Den största spridningen finns bland eleverna som svarat på om de tycker att de har möjlighet att vara med och påverka vad de arbetar med i skolan och sträcker sig från 41,5 % till 100 %. Lägst andel elever som tycker att de får vara med och påverka vad som görs i skolan har de båda högstadieskolorna, tätt följda av Mörmoskolan F-6. Skillnaderna i svar mellan könen är i de flesta fall endast några procent per enhet, men spridningen sträcker sig upp till nästa 25 % skillnad mellan flickor och pojkar på en enhet i någon fråga. Bland vårdnadshavare vars barn går på förskolan uppger endast 78,4 % att de erbjuds att delta i ett utvecklingssamtal per termin. Totalt har cirka 330 elever i årskurs 5 och årskurs 8 och över 1 600 vårdnadshavare besvarat enkäten.

I jämförelseprojektet Måtten Gås som drivs av SKL och där Hammarö kommun medverkar tillsammans med ytterligare 6 kommuner av varierande storlek. Under våren 2010 gjordes ett jämförelseprojekt gällande förskolan där alla barn som skulle börja förskoleklass hösten 2010 intervjuades. Syftet med detta var att få ett bredare perspektiv på hur förskolan upplevs än vad som i normalfallet framkommer när man endast ställer frågor till föräldrarna. Barnen fick svara på totalt sju frågor och svarade på dem på en tregradig skala i form av en glad gubbe, en neutral gubbe och en ledsen gubbe. När barnen frågades om de får vara med och bestämma på förskolan svarade ungefär 30 % av barnen med en ledsen gubbe, alltså att de inte upplever att de får vara med och bestämma på förskolan. Knappt 25 % av barnen svarade med en glad gubbe, alltså att de upplever att de får vara med och bestämma. I en annan fråga fick barnen svara på om de tyckte att de vuxna på förskolan bryr sig om vad de tycker, och här svarade över 40 % av barnen att de vuxna på förskolan bryr sig om vad de tycker, och cirka 15 % av barnen svarade att de upplever att de vuxna inte bryr sig om vad de tycker.

Resultaten från hälsosamtalen i årskurs 4 visar på en årskurs som mår bra och tycker att de kan påverka vad som händer i skolan. 97 % av eleverna som besvarat enkäten uppger att de trivs bra i skolan, och 99 % uppger att de tycker att lärarna lyssnar på dem. En stor andel (97 %) upplever också att de får den hjälp de behöver i skolan och 98 % upplever att de får vara med och bestämma i skolan.

Andelen elever som år 5 och 8 kan påverka vad de ska arbeta med ska vara minst 85 %

Flera enheter anger att de arbetar aktivt med att beskriva och förtydliga läroplanens mål för eleverna. Detta arbete blir allt viktigare i och med implementeringen av den nya skollagen och läroplanerna. Eleverna behöver kunna ta mer ansvar för sin kunskapsutveckling för att deras inflytande ska kunna öka. Skillnaderna i mätningarna som presenteras ovan är stora. Medan eleverna i årskurs fyra till mycket stor del tycker att de kan vara med och påverka så sjunker detta resultat i brukarenkäten till årskurs 5 och 8. I årskurs 8 är det knappt hälften av eleverna som uppger att de kan vara med och påverka undervisningen. Förskoleavdelningarna anger att portfolierna används olika mycket och inte alltid ser enhetliga ut. Det behöver finnas en samsyn i arbetet med portfolier och IUP.

Analys

Formerna för inflytande finns i vår verksamhet, såsom individuella samtal, klassmöten och klassråd. Det är framförallt inom tre områden som eleverna ska ges möjligheter till inflytande; verksamhet och undervisning, arbetsmiljö och utformande av planer. Dessa områden utvärderas inte för sig inom Hammarö kommun. De utvärderingar som vi genomför är inte tillräckliga för att analysera dessa resultat, därför upplever många enheter att det är svårt att analysera resultaten. Vi behöver kvalitetssäkra frågorna till eleverna i de utvärderingar som görs så att vi har samma frågor som övriga kommuner för att kunna jämföra våra resultat med övriga i riket.

Andelen elever som år 5 och 8 kan påverka vad de ska arbeta med ska vara minst 85 %

Resultatet för vad eleverna upplever att de kan påverka sjunker kraftigt i takt med stigande ålder. Det behöver utredas vad detta beror på för att inflytandet istället ska kunna öka med stigande ålder som läroplanen föreskriver. Eleverna behöver vara mer delaktiga i de lokala pedagogiska planeringarna som ligger till grund för bedömningarna som finns i de skriftliga omdömena och de individuella utvecklingsplanerna. Götetorps skola anger att de har IUP-lektioner och målpass med eleverna men att det tar lång tid att introducera eleverna i arbetssättet. Det behövs mycket vägledning. Orsaken till att resultaten på flera enheter visar att fler pojkar än flickor upplever att de kan vara med och påverka vad de ska arbeta med behöver analyseras vidare. Det finns flickor som anger att de inte upplever att deras idéer tas tillvara på ett positivt sätt vilket behöver ändras. Är det så att pojkar lättare får sin röst hörd än flickor - i så fall varför är det på det sättet? Framför flickor i lika hög utsträckning sina idéer och önskemål eller kan de uppmuntras mer?

Bedömning av måluppfyllelse

Alla elever ska enligt Skollagen ha en individuell utvecklingsplan men enligt utvärderingarna i kommunen anger inte alla elever att de har det. Detta behöver analyseras om det kan bero på otydlighet vid upprättandet av IUP: n eller att den blir ett dokument som inte används kontinuerligt utan glöms bort.

Andelen elever som år 5 och 8 kan påverka vad de ska arbeta med ska vara minst 85 %

Målet är inte uppfyllt utan detta område behöver utvärderas och prioriteras. Det är viktigt att analysera varför upplevelsen av inflytande sjunker med stigande ålder istället för tvärtom.

Åtgärder för ökad måluppfyllelse

Det måste vara tydligt vid utvecklingssamtalen att man upprättar en IUP tillsammans. Planen

behöver sedan användas kontinuerligt i undervisningen för att hållas levande.

Andelen elever som år 5 och 8 kan påverka vad de ska arbeta med ska vara minst 85 %

De lokala pedagogiska planeringarna som ligger till grund för bedömningarna som finns i de skriftliga omdömena och de individuella utvecklingsplanerna ska i högre grad utformas utifrån de överenskommelser som görs vid utvecklingssamtal och dokumenteras i IUP: n. LPP behöver göras mer tillgängliga för elever och vårdnadshavare. Dokumenten kan synliggöras i fronter för uppföljning på utvecklingssamtal. Flera enheter anger att dokumentationen i de skriftliga omdömena behöver konkretiseras. Götetorps rektorsenhet anger att de behöver fortsätta utarbeta fler bedömningsmatriser för att tydliggöra bedömningsgrunderna i olika ämnen.

Eleverna kan ges mer ansvar vid exempelvis utvecklingssamtal så att de är mer delaktiga och känner att de äger samtalet. Flera enheter anger att kopplingen mellan klassråd och elevråd inte alltid fungerar, detta behöver tydliggöras med eleverna. Innehållet behöver ses över så att alla elever ges samma möjlighet att påverka genom klassråd och elevråd. Genom att ytterligare tydliggöra vad eleverna kan vara med och påverka så kan detta resultat förbättras.

Implementeringen av den nya skollagen och de nya läroplanerna medför att elevens inflytande och ansvar ökar, både gällande planering av arbetet, arbetssätt och redovisning.

Det behövs ett bättre underlag för analysarbetet än de brukarundersökningar som genomförs vartannat år i kommunen.

Förskola/skola och hem

Mål

Förskolans arbete med barnen ska ske i ett nära och förtroendefullt samarbete med hemmen. Föräldrarna ska inom ramen för de nationella målen vara med och påverka verksamheten i förskolan/skolan. Skolans och vårdnadshavarnas gemensamma ansvar för elevernas skolgång ska skapa de bästa förutsättningarna för barns och ungdomars utveckling och lärande.

Genom utveckling av Internet ska servicen till brukarna göras mer tillgänglig. Kommunen ska utveckla medborgardialogen. Olika tekniker och former för information, dialog och medborgarinflytande ska prövas.

Mål	Beslut i	Redovisas i KR för	Resultatredovisning
Fronter är en integrerad del av undervisningen.	Bn	Alla skolor	Målet har uppnåtts.
Andelen föräldrar som upplever att de får ett gott bemötande ska ligga på lägst 89 % som 2008.	Kf	Alla skolor, förskolor	Målet har inte uppnåtts.
Under 2010 ska servicedeklarationer tas fram för skola, kultur och elevhälsa.	Kf	Stab	Målet har uppnåtts.

Insatser/åtgärder för att nå målen

Stort fokus läggs på inskolningsperioden i förskolan för att anpassa utformningen. Flera förskolor har med goda resultat övergått till föräldraaktiv inskolning. Samverkan med familjecentralen är en resurs som erbjuds vårdnadshavare i vår förskola och grundskola. Det finns enhetsråd i alla verksamheter som ett diskussionsforum som bidrar till det centrala enhetsrådet i förvaltningen. Utvecklingssamtalen är en viktig kontaktyta där eleven ska ta allt mer ansvar med stigande ålder och mognad.

Fronter är en integrerad del av undervisningen

Enheterna anger att de använder flera olika vägar för att kommunicera med elever och vårdnadshavare. Enheterna använder fronter i olika utsträckning på avdelningar och i klasser, det beror till stor del på intresset från vårdnadshavarna. Götetorps rektorsenhet var tidigt ute med att använda fronter för att göra de skriftliga omdömena och lokala pedagogiska planeringarna tillgängliga för elever och vårdnadshavare.

Eleverna i kommunernas båda 7-9 skolor får utbildning i fronter vid skolstarten i årskurs 7.

Alla elever och vårdnadshavare uppmanas sedan att använda fronter som kanal för

kommunikation, elevplaneringar och inlämningsuppgifter. Det genomfördes en fokusgrupp tillsammans med personal där förbättringsområden definierades och åtgärdades i fronter. Detta gjordes i syfte att förbättra användarvänligheten och personalens upplevelse av fronter.

Andelen föräldrar som upplever att de får ett gott bemötande ska ligga på lägst 89 % som 2008

Vårdnadshavarna är alltid välkomna att besöka verksamheterna. Flera enheter har också haft öppet hus och planerade aktiviteter där de har bjudit in vårdnadshavare. Förskolans och fritidshemmets personal arbetar dagligen med goda kontakter vid hämtning och lämning. Hallersruds rektorsenhet lägger varje månad ut Hallersrudsnytt på hemsidan och i fronter för att vårdnadshavare ska kunna hålla sig uppdaterade.

Under 2010 ska servicedeklarationer tas fram för skola, kultur och elevhälsa

Bildningsförvaltningens stab har i samverkan med enheterna tagit fram servicedeklarationer för skola, kultur och elevhälsa. Arbetsgången har bland annat bestått av deltagande på enhetsråd och remiss till arbetslag och elevhälsoteam. Servicedeklarationerna har diskuterats med förskolchefer/rektorer för att de tydligt ska förankras i verksamheternas vardag.

Resultat

Den föräldraaktiva inskolningen i förskolan har uppskattats och upplevs ge en stabilare inskolning där barnet blir tryggare och en ännu bättre kontakt etableras. Det centrala enhetsrådet har lyft frågan om utformningen av de lokala enhetsråden då man upplever att mycket fokus läggs på frågor som inte rör förskolans och skolans centrala uppdrag enligt läroplanerna. Några av representanterna i det centrala enhetsrådet önskar att dessa frågor ges större utrymme.

Några av representanterna i det centrala enhetsrådet inom förskolan har uttryckt ett missnöje över att kvalitetsredovisningarna inte innehåller sanningsenliga uppgifter om hur förutsättningarna i förskoleverksamheten ser ut och har förändrats över tid. En aktionsgrupp bildades och en grupp startade på facebook. Det fick stort genomslag i media där en debatt

	Nöjd Kund Index (NKI)	
	Våren 2010	Hösten 2010
Förskola	82	69
Grundskola	-	74
Fritidshem	-	75

(Nöjd-Kund-Index) på 82 av 100. En mätning av vårdnadshavarnas nöjdhet med förskolan, grundskolan och fritidshemmet gjordes även under hösten 2010 i form av en

fördes bland annat kring resurser och barngruppstorlekar.

I den mätning som gjordes av vårdnadshavarnas nöjdhet med förskolan under våren 2010 inom ramen för jämförelseprojektet Måtten Gås fick Hammarö kommun ett NKI

brukarundersökning. I brukarundersökningen ställdes exakt samma frågor som i mätningen som gjordes under våren, dock skiljde sig de båda undersökningarna åt i urval av svarande. Undersökningen som gjordes inom ramen för Måtten Gås-arbete innebar att vårdnadshavare av personal på förskolan ombads att besvara tre frågor på en dator som fanns tillgänglig på förskolan. Brukarenkäten i sin tur skickades ut via e-post till alla vårdnadshavare som lämnat sin e-post som kontaktuppgift. Endast i undantagsfall delades enkäten ut i pappersform. Detta tillvägagångssätt skiljer sig från tidigare års brukarundersökningar, där 25 % av vårdnadshavarna slumpats fram för att svara på enkäten.

Brukarundersökningens tillvägagångssätt skiljer sig också på så vis att vårdnadshavare fick möjligheten att i lugn och ro hemma besvara enkäten, medan de vårdnadshavare som besvarade frågorna inom Måtten Gås-arbetet gjorde det på stående fot i samband med att de hämtade eller lämnade sina barn på förskolan. Resultatet av brukarundersökningen visas i tabellen ovan.

I brukarundersökningen fick vårdnadshavarna även besvara frågor om de fått information om verksamhetens mål, om de anser att personalen ger dem en tydlig bild av deras barns verksamhet och om de känner förtroende för kontakterna med verksamheten.

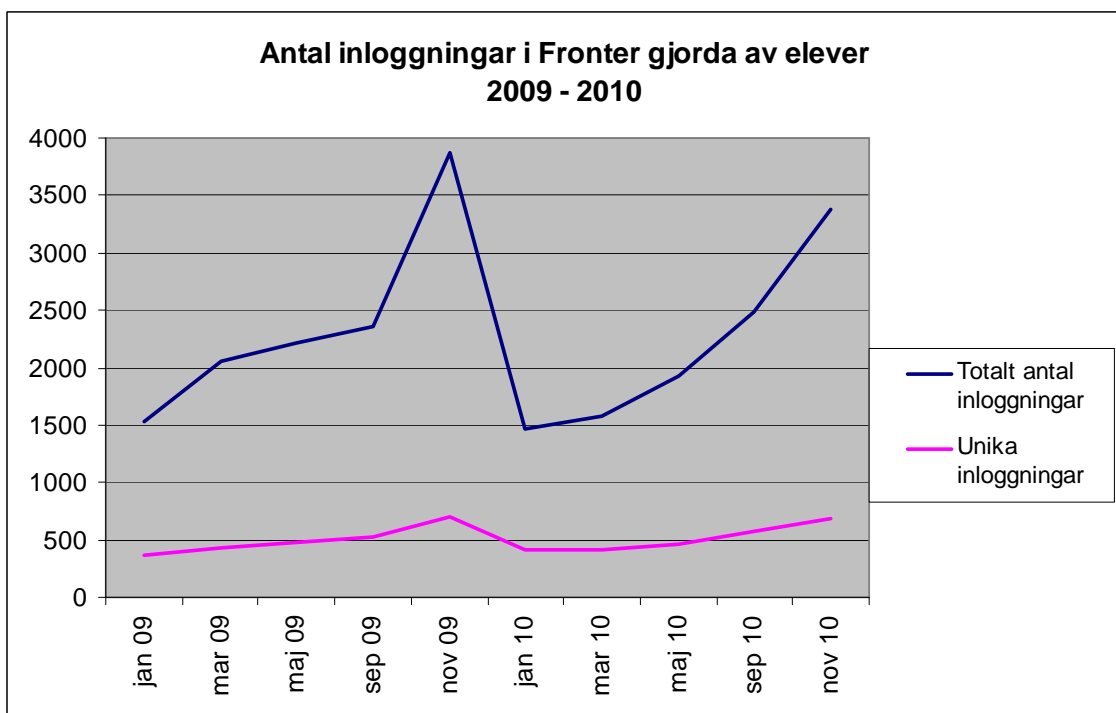
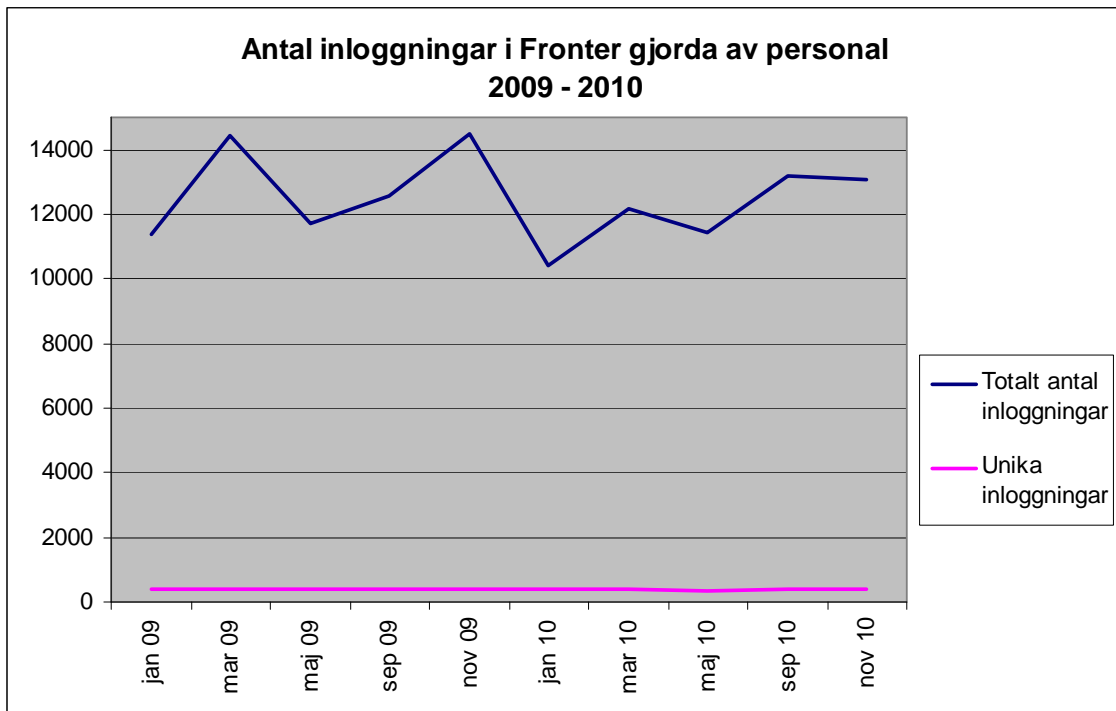
	Förskola	Grundskola	Fritidshem
Jag har fått information om verksamhetens mål.	71 %	77 %	64 %
Personalen har gett mig en tydlig bild av mitt barns verksamhet.	71 %	77 %	66 %
Jag känner förtroende i kontakterna med mitt barns verksamhet.	81 %	80 %	85 %

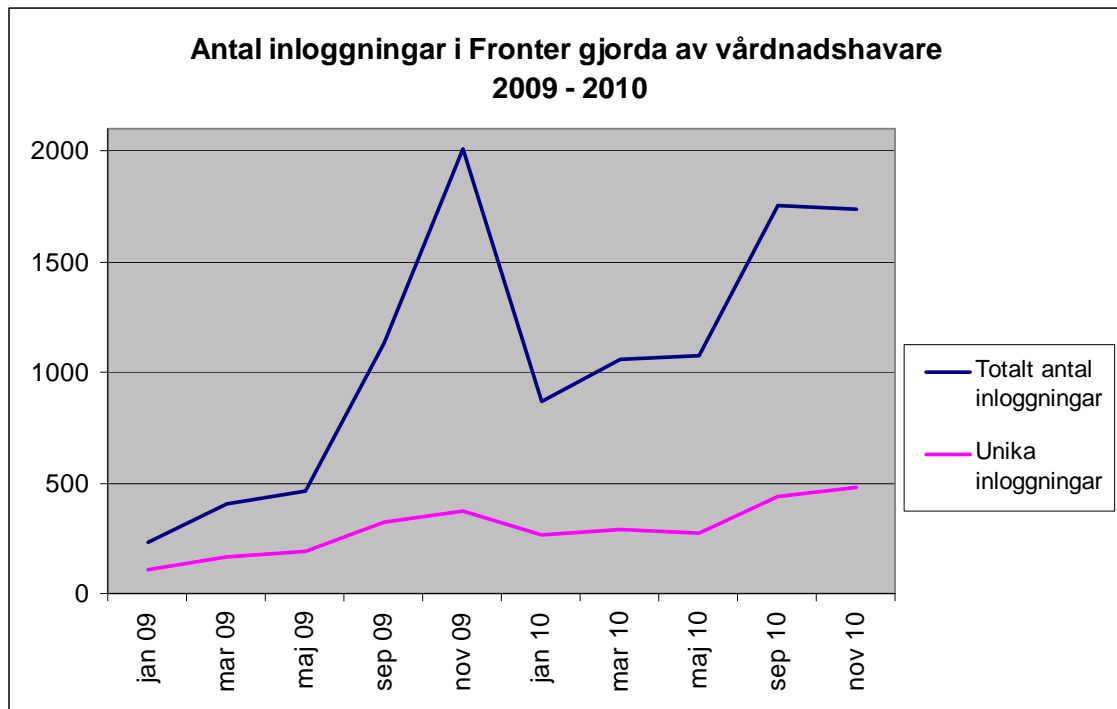
Tabellen ovan visar resultaten per påstående och verksamhet där vårdnadshavarna ombads att gradera påståenden på en 5-gradig skala där 1 innebar ”instämmer inte” och 5 innebar ”instämmer helt”. Sammanställningen i tabellen inkluderar de svar som var större än 3.

Under 2010 fördes det en aktiv debatt av en grupp vårdnadshavare inom Hammarö kommuns förskolor. Gruppen kritiserade olika delar i förskoleverksamheten genom olika insändare i lokaltidningar, inlägg på facebook och skrivelser. Bildningsförvaltningen och representanter från bildningsnämnden förde dialog med vårdnadshavarna genom ett flertal möten och svar.

Fronter är en integrerad del av undervisningen

Fler vårdnadshavare än tidigare har tillgång till fronter men antalet inloggningar ökar inte i samma takt som antalet konton. Enheterna anger att fronter ännu inte är en integrerad del i undervisningen och flera menar att det är ett allt för omständigt verktyg för att vara optimalt.

Andelen föräldrar som upplever att de får ett gott bemötande ska ligga på lägst 89 % som 2008

Enkäten visar att vårdnadshavarnas upplevelser av gott bemötande har sjunkit på flera enheter. Variationen mellan enheterna är 57 - 99 %. Av vårdnadshavarna på förskolan har 85,1 % angett att de får ett gott bemötande. Samma siffra är 89,4 % för fritidshemmen och 88,4 % för skolan. Det är små variationer mellan verksamhetsformerna men det kan däremot skilja mycket inom verksamhetsformerna.

Engagemanget från vårdnadshavarna varierar mellan kommunens olika enheter och aktiviteter. Vårdnadshavare är olika drivande vilket märks bland annat i enhetsråden och föräldramöten. Frågan om vilka ämnen som är viktigast att diskutera på föräldramötena har ställts vilket i förlängningen kan förmodas höja vårdnadshavarnas upplevelse om gott bemötande. Om alla bidrar med synpunkter och erfarenheter angående föräldrasamtal och utvecklingssamtal i samråd med vårdnadshavarna kan de gemensamt enas om förväntningarna och servicenivån. Flera vårdnadshavare anger att det är för stora barngrupper och för många små barn i grupperna. Även utomhus och inomhusmiljön kommenteras vilket är svårt att påverka då verksamheterna förhåller sig till de lokaler som de har så gott de kan.

Under 2010 ska servicedeklarationer tas fram för skola, kultur och elevhälsa

De tre servicedeklarationerna är framtagna, beslutade i bildningsnämnden och spridna till enheterna. Servicedeklarationerna togs fram genom en process som pågick under hela 2010 och började gälla den 1 december 2010.

Analys

Formerna för föräldraaktiv inskolning är framgångsrik. Samtidigt som man genom enhetsråd skapar former för inflytande så skapas det även förväntningar att dessa möten ska leda till reellt inflytande och ge resultat i verksamheten. Detta innebär ett stort ansvar att styra dessa möten för att uppnå dessa förväntningar. Annars är risken för frustration över att inte kunna påverka stor.

NKI-siffrorna visar att en relativt hög andel av vårdnadshavarna är nöjda med verksamheten i förskolan, fritidshemmet och grundskolan. Flera enheter har dock uttryckt önskemål om att göra fortsatta undersökningar av dessa resultat utifrån vårdnadshavarnas förväntningar.

Det är en viktig balansgång att i kvalitetsredovisningen öppet redovisa vilka effekter förändringar i verksamheternas förutsättningar får utan att göra avkall på det professionella förhållningssättet till uppdraget. Vi behöver sträva efter att vårdnadshavarna blir mer aktiva i det systematiska kvalitetsarbetet. Den debatt som pågick i media och på Internet kring förskolorna i kommunen kan antas ha påverkat resultatet från våren 2010 till hösten 2010.

Fronter är en integrerad del av undervisningen

Flera enheter anger att fronter fungerar bra som en informationskanal men ännu inte främjar kommunikation mellan personal och vårdnadshavare och är svår att använda i själva undervisningen. Det finns många lärare som använder e-post som ett komplement till fronter baserat på vårdnadshavarnas önskemål.

På förskolorna upplevs inte behovet av fronter lika stort som i skolan eftersom de träffar vårdnadshavarna dagligen vid lämning och hämtning. Flera enheter anger att den ringa tillgången på datorer försvårar arbetet med fronter. Flera anger att de upplever fronter som svårarbetat och systemet har anammats olika mycket i olika verksamheter. Flera förskolechefer/rektorer funderar på att använda sociala medier som exempelvis facebook som en kompletterande kommunikationskanal till fronter.

Andelen föräldrar som upplever att de får ett gott bemötande ska ligga på lägst 89 % som 2008

De enheter som har nåtts av resultatet att vårdnadshavarnas upplevelse av gott bemötande har sjunkit behöver analysera anledningarna till detta. Flera enheter anger att detta är svårt att göra genom enbart enkätresultaten så det är viktigt att fundera på övriga uppföljningsverktyg. Flera enheter upplever att vårdnadshavarnas förväntningar på servicenivå och tillgänglighet konstant ökar. Det är därför viktigt att verksamheterna är tydliga vilka rättigheter vårdnadshavare, barn och elever har så att vi skapar rätt förväntningar.

Såväl forskning som beprövad erfarenhet visar att goda föräldrakontakter har betydelse för en elevs möjligheter att lyckas bra i skolan. Detta blir allt viktigare eftersom föräldrarnas kunskaper och erfarenheter skiljer sig åt, föräldrarna ger barnen olika förutsättningar. De stora

grupperna medför att lärarna inte hinner hjälpa eleverna tillräckligt under lektionstid och den individualiserade undervisningen minskar. Det påverkar resultaten negativt kring bemötande både när det gäller stöd till enskilda individer och utmaningar för elever som har lätt att lära.

Under 2010 ska servicedeklarationer tas fram för skola, kultur och elevhälsa

Service-deklarationerna är framtagna men det behövs en plan för hur dessa revideras och används i verksamheten. Det finns ingen fastställd plan på att ta fram fler servicedeklarationer för bildningsnämndens verksamhet utan fokus ligger på den nya skollagen och läroplanerna. Flera enheter anger dock att det kommer att vara svårt att leva upp till servicedeklarationerna eftersom grupperna blir allt större i alla verksamheter. Möjligheten att möta det enskilda barnets eller elevens önskemål och intressen har minskat. Det är svårare att få utrymme tidsmässigt att möta varje enskild individ i den dagliga kontakten och flera förskoleavdelningar anger att de har haft svårare att genomföra utvecklingssamtal.

Bedömning av måluppfyllelse

NKI-siffrorna visar att vi har en hög andel av brukarna som upplever att verksamheten har god kvalitet, men det finns anledning att fortsätta arbetet med att möta brukarnas förväntningar. Debatten som vårdnadshavarna förde kring förskolorna i Hammarö kommun tydliggjorde hur viktig dialogen med vårdnadshavare via enhetsråd och andra forum är.

Fronter är en integrerad del av undervisningen

Flera enheter anger att det finns mycket kvar att göra för att få fronter att vara en integrerad del i den löpande undervisningen. De flesta bedömer måluppfyllelsen som låg på detta mål. Det är dock intressant att diskutera vad detta beror på, huruvida fronter är det lämpligaste verktyget för att stödja undervisningen.

Andelen föräldrar som upplever att de får ett gott bemötande ska ligga på lägst 89 % som 2008

Det genomsnittliga värdet är bra men variationen mellan enheterna är för stora. De enheter som har låga resultat behöver följa upp de utskickade enkäterna för att säkerställa att åtgärderna är lämpliga för att förbättra bemötandet.

Under 2010 ska servicedeklarationer tas fram för skola, kultur och elevhälsa

Full måluppfyllelse eftersom dessa tre servicedeklarationer har tagits fram och spridits.

Åtgärder för ökad måluppfyllelse

För att måluppfyllelsen ska öka behöver bildningsförvaltningen se över vilka faktorer det är som påverkar vårdnadshavarnas upplevelse av ett gott bemötande och arbeta vidare med dessa. Det behöver även föras en dialog kring hur fronter används bäst för att stödja verksamheten.

Fronter är en integrerad del av undervisningen

Flera enheter anger att de behöver använda fronter i högre utsträckning för elevarbeten och uppgifter. Diskussionen kring fronters funktion som verktyg behöver lyftas för att arbetet ska kunna utvecklas. Fronter är ett effektivt verktyg förutsatt att det används på rätt sätt, annars kanske det finns andra alternativ som är lämpligare för bildningsnämndens verksamheter.

Andelen föräldrar som upplever att de får ett gott bemötande ska ligga på lägst 89 % som 2008

För att vårdnadshavarnas upplevelser ska kunna öka behöver varje enhet föra en diskussion med vårdnadshavarna kring deras förväntningar. Flera förskolechefer/rektorer anger att de tillsammans med enhetsrådet behöver definiera vad vårdnadshavarna lägger i begreppet bra bemötande och verksamhet med god kvalitet.

Under 2010 ska servicedeklarationer tas fram för skola, kultur och elevhälsa

Det fortlöpande arbetet med servicedeklarationer behöver diskuteras inom förvaltningen då det i dagsläget inte finns någon plan för revidering eller fortsättning. Servicedeklarationen för förskolan har funnits sedan 2009 och har ännu inte utvärderats. Samtliga fyra servicedeklarationer behöver därför följas upp under 2011 för eventuell revidering.

Övergång och samverkan

Mål

Ett förtroendefullt samarbete mellan förskola, förskoleklass, skola och fritidshem ska utvecklas för att stödja och berika barnets/elevens allsidiga utveckling och lärande i ett långsiktigt perspektiv. Samarbetet ska utgå från de nationella och lokala mål som gäller för respektive verksamhet. Barns/elevens lärande och utveckling ska ses som en helhet 1-16 år. Vid övergången till nya verksamheter ska särskild uppmärksamhet ägnas de barn/elever som är i behov av särskilt stöd. Gemensamma riktlinjer för vad som ska göras och vilken dokumentation som ska följa eleven gäller. Utvecklingsarbete inom matematik och språk sker i perspektivet 1-16 år där arbetet i varje del i organisationen är viktig för helheten.

Insatser/åtgärder för att nå målen

Det finns en kommunövergripande plan för övergången mellan förskola och förskoleklass. Vid de andra övergångarna finns det lokala planer. Enheterna anger att de arbetar för att tillvarata personalens olika kompetenser på ett flexibelt sätt och använder dem där de bäst behövs. Samverkan mellan förskola och skola blir en naturlig del på de enheter där dessa verksamheter ligger nära geografiskt sett. Inom bland annat Götetorps och Lillängens rektorsenhet finns det en rad gemensamma aktiviteter som är tradition varje läsår. Det genomförs trepartssamtal och överlämnandekonferenser i olika utsträckning på enheterna. Hallersruds rektorsenhet har sett positiva effekter vid inskolningen till förskoleklassen i maj, då genomför de motsvarande inskolning för eleverna i årskurs 3.

Resultat

Barnen har stor möjlighet att lära känna varandra på de enheter som har både förskola och grundskola på samma plats. De använder fadderverksamhet och gemensamma aktiviteter för att stärka gemenskapen. Hallersruds rektorsenhet ser positiva resultat av det stadiövergripande arbetet med Elevens val i årskurs 3-6. Den individuellt anpassade inskolningen i förskoleklass vid skolstart gör att varje barn och dess vårdnadshavare möts utefter sina individuella behov. Flera enheter upplever att åtgärdsprogrammen som är formulerade i övergången inte alltid följs. Enheterna saknar i många fall aktuell målplanering och bedömningsunderlag inför IUP från undervisande ämneslärare. Nolgårds rektorsenhet anger att de inte har utarbetat rutiner för att göra barnen mer delaktiga i överskolningssamtalet som de hade intention att göra. De regnbågsmöten som tidigare har genomförts har inte ägt rum under 2010. Behovet av mötena har dock inte varit lika stora efter att kommunen utarbetat riktlinjer för övergångarna. Det finns ett behov av att följa upp och analysera riktlinjerna.

Analys

Det gemensamma arbetet 1-12 år har blivit en naturlig del av verksamheten på flera enheter men perspektivet behöver breddas till 1-16 år. Samverkan kan bli bättre och utvecklas mellan enheter som inte ligger geografiskt nära varandra men detta är svårt av praktiska skäl. Flera enheter anger att förskolepedagogiken känns viktig och inte får tappas bort vid övergången till skolan, därför är det viktigt att se fritidspedagogerna som en viktig resurs vid övergångarna. Specialpedagogen bör finnas med för att kartlägga och observera vid samtliga övergångar. Uppföljningsbesöket vid övergångarna kan analyseras ytterligare genom bland annat tydligare förutsättningar för de inblandade. Var finns eleverna och hur ser schemat ut? Vilka dagar är lämpligast för besök och behövs det en vikarie för dagen? Enheter som har samma verksamhet behöver samverka i högre utsträckning än idag för att dra lärdom av varandra och utvecklas.

Bedömning av måluppfyllelse

Enheterna anger att de till stor del har uppnått det de har planerat inom detta område under 2010. De har hittat goda samverkansformer för övergångar men specialpedagogens kompetens kan utnyttjas ytterligare. Det är inte tillfredsställande att inte alla vårdnadshavare upplever att de erbjuds ett utvecklingssamtal per termin, detta behöver enheterna arbeta vidare med. Enheterna som befinner sig på samma geografiska placering uppger att barnen känner sig trygga vid övergångarna eftersom de har träffat personalen och eleverna tidigare, samt varit i de lokalerna vid flera tillfällen tidigare. Flera enheter, bland annat Nolgårds rektorsenhet, beskriver att de har gjort insatser för att förstärka ämnet barn som riskerar att fara illa. Bedömningen av mötet mellan mottagande och avlämnande lärare är att det saknas riktlinjer för mötet, trots att dessa finns framtagna. Är de inte tillräckligt förankrade i verksamheten? En samplanering av rektorer och specialpedagoger bör ske i större omfattning än tidigare.

Åtgärder för ökad måluppfyllelse

Flera enheter anger att de behöver ta tillvara på varandras kompetenser bättre inom bland annat förskolan. Exempelvis kan de hålla pedagogiska konferenser även på förskolan. Flera enheter genomför trepartssamtal från överlämnande till mottagande enhet. Det behövs dock en tydligare samordning och kontinuitet i samtalen för att dokumentationen ska vara effektiv. Flera förskoleavdelningar använder föräldraaktiv inskolning för att involvera vårdnadshavare vid början i förskolan. Liknande idéer kan föras över vid övergången till förskoleklassen. Fadderverksamheten kan också utökas till att gälla mellan förskola och grundskola för att öka tryggheten hos barn och elever. Pedagogerna inom särskolans verksamhet önskar en ökad samverkan mellan pedagogerna som arbetar inom särskolan.

Skolan och omvärlden

Mål

Eleverna ska få underlag för att välja fortsatt utbildning. Den obligatoriska skolan ska ha en nära samverkan med de gymnasiala utbildningar som eleverna fortsätter till. Det förutsätter också en samverkan med näringslivet och närsamhället i stort. Arbetet ska inriktas på att ge eleverna bättre beslutsgrund inför kommande yrkesval och bidra till att stärka tron på den egna förmågan. I arbetet ska studie- och yrkesvägledarnas kompetens tas tillvara och de otraditionella valen på sikt öka.

Det påbörjade utvecklingsarbetet med skola-arbetsliv-entreprenörskap och andra åtgärder som stimulerar nyföretagande och entreprenörskap ska fortsätta och ytterligare intensifieras.

Förvaltningen ska för olika kategorier organisera dagar för erfarenhetslärande.

Mål	Beslut i	Redovisas i KR för	Resultatredovisning
Samtliga enheter ska arbeta med det entreprenöriella lärandet/kreativa arbetssätt.	Kf	Alla skolor	Målet är uppnått.

Insatser/åtgärder för att nå målen

Hammarö kommun erbjuder studie- och yrkesvägledning (SYV) främst inför val till gymnasiet men saknar plan med strategier för studie- och yrkesorientering (SYO). Det finns ingen plan för arbetet med studie- och yrkeslivsorientering (SYO) i Hammarö kommun som Skolverkets allmänna råd rekommenderar.

Samtliga enheter ska arbeta med det entreprenöriella lärandet/kreativa arbetssätt

Arbetet med entreprenöriellt lärande har vidareutvecklats på samtliga enheter under 2010. Under året var Hammarö kommun projektägare i en förstudie kring entreprenöriellt lärande i Värmland. En del i arbetet var filmen ”Jag vill, jag kan, jag vågar” kring entreprenöriellt lärande i förskola och skola i Hammarö kommun. Diskussionsmaterialet till filmen har väckt intressanta dialoger på enheterna och spridit vårt budskap även utanför kommunens gränser. I förstudien genomfördes en enkät som besvarades av 28 lärare och rektorer i Hammarö kommun.

Omvärldsguppen är en av de formationer som arbetar med att utveckla det entreprenöriella lärandet med kreativa arbetssätt i kommunen bland annat genom att ordna entreprenörsdagar. Alla enheter deltog på entreprenörsdagarna vilket gav ett erfarenhetsutbyte mellan olika personalgrupper. Enheterna arbetar mer med omvärldskontakter genom bland annat studiebesök, temarbeten, solidaritetsaktioner och praos.

Resultat

En stor del av Hammarö kommuns niondeklassare kommer in på sitt förstahandsval när de söker till gymnasiet. Från Mörmoskolan kom 83 % av eleverna in på sina förstahandsval, bland flickor 88 % och bland pojkar 83 %. Från Hammarlundens skola kom 93 % in på sitt förstahandsval. Även på Hammarlund var det större andel av flickorna än av pojkarna som kom in på sitt förstahandsval, nämligen 96 % av flickorna och 91 % av pojkarna.

En intressant faktor att ta upp vore hur stor del av gymnasieeleverna som byter linje under första halvåret på gymnasiet. I dagsläget går det inte utan omfattande arbete att kartlägga detta. Dock kan det vara möjligt att följa upp i framtiden då ett byte av programvara för systemet som hanterar dessa data är på väg. Det kan därmed vara bra att undersöka om sådana uppgifter går att ta fram nästa år.

Av de elever boende i Hammarö kommun som hösten 2010 började på gymnasiet gjorde ingen ett så kallat otraditionellt val. Till otraditionella val räknas flickor som väljer ett gymnasieprogram med inriktning mot exempelvis fordon och bygg. Bland pojkar är ett val av gymnasieprogram med exempelvis omvårdnadsinriktning ett otraditionellt val.

Anmärkningsvärt är dock att 16 % av eleverna valde teknikprogrammet och en dryg tredje del av dem var flickor.

I samband med hälsosamtalen i årskurs 4 vars resultat matades in i databasen ELSA tillfrågades även eleverna om de ser positivt på framtiden. Av eleverna från Hammarö svarade 98 % att de ser positivt på framtiden, en siffra som jämföras med 95 % för hela länet.

Samtliga enheter ska arbeta med det entreprenöriella lärandet/kreativa arbetssätt

Förstudien kring entreprenöriellt lärande i förskola och skola har gett goda resultat i form av erfarenhetsutbyte och en vidgad syn på begreppet entreprenörskap i förskola och skola.

Positiva aktiviteter såsom filmvisning och entreprenörsdag har gett fortlöpande diskussioner i arbetslagen. Enkäten som besvarades av 28 personer anställda i bildningsförvaltningen i Hammarö kommun visade att 89 % av dem var bekanta med begreppet entreprenörskap.

Kulturgarantin är en viktig del som har genomförts för att främja kreativa arbetssätt. Filmen om entreprenöriellt lärande har öppnat ögonen för många i och utanför vår verksamhet kring det goda arbete som dagligen görs i våra verksamheter. Mottagandet av lärarkandidater i verksamheterna gör att nya arbetssätt naturligt förs in i vardagen vilket bör uppmuntras.

Delar som hör till det entreprenöriella lärandet finns i de befintliga kursplanerna i vissa ämnen vilket gör att det är och blir en allt viktigare del av den ordinarie undervisningen.

Analys

Eftersom kommunen och skolenheterna saknar en plan för studie- och yrkesorientering så ges eleverna olika förutsättningar. Arbetet med det entreprenöriella lärandet och kreativa arbetssätt

blir många gånger avhängt på enskilda eldsjälar på enheterna som får utgöra goda exempel.

Samtliga enheter ska arbeta med det entreprenöriella lärandet/kreativa arbetssätt

Flera enheter anger att de behöver bli ännu bättre på att använda närmiljön för att främja omvärldskontakter. Kulturgarantin har väckt intresset hos många elever och de har idéer om framtida projekt som de vill genomföra bland annat kring animation. Det är viktigt att följa upp de åtgärder som har genomförts så att pedagogerna får stöd kontinuerligt att införliva kreativa arbetssätt i den ordinarie undervisningen.

Bildningsförvaltningens omvärldsgrupp fortsätter med sitt arbete men det är svårt att nå ut i verksamheterna eftersom enheternas representanter sällan närvarar vid alla möten. Deras deltagande är viktigt om enheterna ska uppnå en samsyn kring entreprenöriellt lärande.

Bedömning av måluppfyllelse

Elevernas rättigheter enligt skollag och läroplaner om studie- och yrkesvägledning är inte tillgodosedda eftersom skolenheterna saknar strategier för detta arbete.

Samtliga enheter ska arbeta med det entreprenöriella lärandet/kreativa arbetssätt

Detta arbete fortsätter ständigt att utvecklas men det är svårt att tillfredsställa allas intressen gällande bland annat entreprenörsdagarna. Detta arbete behöver spridas i organisationen så att det är överens om prioriteringar i vardagen så att det inte blir ett begränsat arbetssätt. Enheterna är duktiga på att ta tillvara elevernas förmågor. Lillängens rektorsenhet har införskaffat en videokamera till varje arbetslag för att kunna utveckla de kreativa arbetssätten med olika tekniker för inläring. De önskar att få en lärare från kulturskolan kopplad till sin verksamhet.

Åtgärder för ökad måluppfyllelse

Samtliga skolor behöver säkerställa att det finns en strategi för studie- och yrkesorientering enligt Skolverkets allmänna råd. Arbetet med entreprenörskap behöver spridas så att det inte är speciella aktiviteter anordnade av enskilda eldsjälar utan en naturlig del av verksamheten.

Samtliga enheter ska arbeta med det entreprenöriella lärandet/kreativa arbetssätt

Flera enheter anger att de behöver öka samarbetet med vårdnadshavare och närmiljön för att dra nytta av alla omvärldskontakter. Praon är en del i verksamheten som kan förbättras för att det inte bara ska bli en enskild företeelse. Eleverna bör involveras mer i entreprenörsdagarna så att de kan ta del av och lära sig av varandras goda arbete. Arbetet behöver analyseras utifrån genusfrågan eftersom vissa enheter ser skillnader i flickors och pojkars lärande och arbetssätt. De behöver ges samma möjligheter till entreprenöriellt lärande genom kreativa arbetssätt.

Bedömning och betyg

Mål

Vid Hammarö kommuns skolor ska eleverna bedömas på ett likvärdigt sätt. Personalen inom förskola och skola behöver kunskap i bedömning och betyg i perspektivet 1-16 år.

Insatser/åtgärder för att nå målen

Arbetet med de lokala pedagogiska planeringarna har varit en viktig del under året. Personalen har fortbildat sig i hur man formulerar skriftliga omdömen och syftet med dessa. Personalen har deltagit i föreläsningar kring läroplanens mål och bedömningarnas betydelser. Arbetet med att implementera den nya skollagen och läroplanerna har tagit stort utrymme och fortsätter att göra det under 2011. I Hallersruds rektorsenhet har eleverna påbörjat arbetet med att lära sig leda utvecklingssamtal. Fritidspedagogerna deltar även i skrivandet av IUP: n när det gäller social utveckling. Alla lärare som undervisar i årskurs 1-3 har deltagit i en studiecirkel i syfte att öka förmågan att göra formativa bedömningar av elevernas kunskapsutvecklings i matematik. Det finns ett nytt kommungemensamt uppföljningssystem i matematik där intervju används som bedömningsunderlag.

Resultat

Genom arbetet med bland annat studiecirkel får personalen en gemensam syn på bedömning och betyg i bland annat matematik. Flera enheter upplever att arbetet med de skriftliga omdömena har varit tidsödande och svårt. Förarbetet inför utvecklingssamtalen tar också mer tid men leder till effektivare samtal med mer delaktiga elever och vårdnadshavare.

Granskning av relationen mellan slutbetyget i årskurs 9 och resultatet på det nationella provet i ämnet visar att variationerna mellan ämne och skola är stor. Avvikelserna är relativt lika de på nationell nivå bortsett från matematik där så mycket som var fjärde elev på Mörmoskolan 7-9 får ett annat slutbetyg än resultatet på det nationella provet i matematik i årskurs 9.

Analys

Det är viktigt att personalen fortsätter att arbeta på en gemensam bedömarkompetens för att få ett större fokus på kunskapsuppdraget. Enheterna är väl förtrodda med de olika kommungemensamma instrumenten som finns till underlag för bedömning och betyg. De kan dock bli bättre på att analysera resultaten och fundera på varför och vad som mäts. Särskolan anger att de behöver utveckla bättre system för kontinuerlig bedömning i undervisningssyfte. Några enheter anser att likvärdigheten äventyras i och med att alla lärare gör en individuell

bedömning över hur mycket tid som läggs på bedömning. Varför presterar eleverna på ett sätt i det nationella provet men får ett annat slutbetyg? Hur kan vi förklara skillnaderna mellan skolorna?

Bedömning av måluppfyllelse

Personalen behöver ett gemensamt förhållningssätt så att verksamheterna har en röd tråd i lärandet från förskola till och med årskurs 9. Flera enheter anger att de har svårt att bedöma måluppfyllelsen eftersom de inte har någonting att jämföra med gällande skriftliga omdömen. Det finns ett behov av att minska utrymmet för subjektiva uppfattningar och tolkningar av elevers förmågor som har en otydlig koppling till kursplanemålen och undervisningen.

Åtgärder för ökad måluppfyllelse

Ökad samverkan mellan enheterna leder till en förbättrad samsyn gällande bedömning och betyg. Det behövs gemensamma forum för att diskutera de lokala pedagogiska planeringarna och de skriftliga omdömena. Det behövs bedömningsmatriser i samtliga ämnen för att tydliggöra för eleverna vad som bedöms och varför. Nolgårds rektorsenhet anger att de behöver fortsätta utveckla portfolioarbetet men inte kommer fortsätta att göra IUP i förskolan. Utvecklingssamtalen behöver stärkas så att man kopplar samtalet mer till läroplanens mål. Syftet med barnkonferensernas upplägg behöver diskuteras för att bli tydligare. Statistiken visar att relationen mellan nationella prov och slutbetyg i årskurs 9 varierar. Enheterna behöver ytterligare analysera varför så många elever betygsätts annorlunda än vad de presterar på de nationella proven. Skillnaden i slutbetyg och meritvärde mellan flickor och pojkar behöver också analyseras ytterligare. Genom implementering av den nya läroplanen och kursplanerna kommer kunskapskraven att bli tydligare och därmed också underlätta för en likvärdig bedömning.

Uppföljning och utvärdering

Mål

Bildningsförvaltningen följer upp olika resultat samtliga år i grundskolan.

Insatser/åtgärder

Enheterna arbetar löpande under året med mål och de planer som används i verksamheterna. De utvärderar arbetet på olika sätt beroende på åldersgrupp och verksamhet. Flera enheter använder skriftliga enkäter eller diskussion på klassråd. Kartläggningarna ligger sedan till grund för planerade åtgärder under det kommande året. Under 2010 har rektorsgruppen tillsammans med specialpedagogerna utarbetat ett nytt dokument kring uppföljning av elevernas kunskapsutveckling. Brukarenkäterna har reviderats och genomförts under 2010. Enkätresultaten har för första gången insamlats digitalt. För gruppen vårdnadshavare har därmed antalet svar ökat medan det för elever har minskat. Skolhälsovården har tagit fram nya validerade hälsoenkäter och genomfört en första provomgång där svaren insamlats digitalt för en årskurs. Varje enhet kartlägger årligen nuläget och utvärderar insatserna utifrån enhetens likabehandlingsplan.

Förskoleenheterna har deltagit i ett jämförelseprojekt för att öka uppföljningsförmågan kring förskolans kvalitet. Flera skolor deltog i barnstudien som genomfördes av Folkhälsoinstitutet och SCB som publicerades 2010. Bildningsförvaltningen deltog även i arbetet med kommunens gemensamma verksamhetsstyrningsprogram Stratsys för uppföljning av mål, mått och aktiviteter.

Resultat

Bildningsförvaltningens verksamheter har genomfört planerade kommungemensamma uppföljningar och utvärderingar, samt kompletterat med egna utvärderingar. Enheterna har även rapporterat till nationella insamlingar som SCB, Skolverket och SKL.

Analys

Flera enheter efterfrågar tydligare verktyg och forum för kontinuerlig uppföljning och utvärdering. Den nya skollagen ställer tydligare krav på systematiskt kvalitetsarbete vilket behöver diskuteras gemensamt mellan enheterna och bildningsförvaltningen. Flera enheter anger att de förändrade förutsättningarna när det gäller gruppernas storlek, antalet personal och de krympande ekonomiska resurserna har försämrat möjligheterna till att uppnå både de nationella och de kommunala målen.

Forumet för reflektion, planering och handledning runt insatser är enligt flera enheter inte tillräckliga. Det är för lång tid mellan uppföljningarna vilket gör att det blir svårt att avgöra

effekterna av insatserna. Diskussionen kring vad som ska mätas och med vilka metoder bör fortsätta under 2011. Det är viktigt att insamlat material analyseras och används på ett meningsfullt sätt i verksamheterna annars kan tilltron till uppföljnings- och utvärderingsarbetet minska. Alla tillfrågade har ett visst tolkningsutrymme i frågorna vilket påverkar hur man svarar och resultatet. Skalan 1-5 har i diskuterats i enhetsrådet eftersom många tolkar detta annorlunda. Vårdnadshavare anger 3 när de anser att det är bra men i bildningsförvaltningens sammanställningar räknas enbart antalet 4: or och 5: or vilket medför att resultatet kan vara missvisande för enheterna.

Bedömning av måluppfyllelse

Såväl förvaltningen och enheterna använder sig av systematiska uppföljningar och utvärderingar för att utveckla kvaliteten.

Åtgärder för förbättringar

Samtliga enheter ska fortsätta att utvärdera och reflektera över utfört resultat av verksamheten vid planeringsdagar. Resultatet av kvalitetsredovisningen utgör en grund för fortsatt utveckling. Det är viktigt att lärarna regelbundet följer upp skolans regler och konsekvenser med eleverna. Regler och rutiner ska vara tydliga och konsekventa för att underlätta verksamheten och arbetsmiljön för personal, barn och elever. För att det ska bli en likvärdig bedömning av eleverna är det viktigt att lärarna använder ett gemensamt språk.

Bildningsförvaltningen behöver arbeta vidare med bland annat följande frågor; Finns det någonting vi kan göra så att fler föräldrar engagerar sig i enhetsråden? Hur ökar vi svarsfrekvensen på enkäter och deltagandet i fokusgrupper? Hur säkerställer vi att vi har rimliga förväntningar så att inte uppföljningarna och utvärderingarna ger missvisande svar? Hur ska det systematiska kvalitetsarbetet enligt den nya skollagens skrivningar se ut?

Detta ska förskola och skola arbeta med under 2011

Utifrån enheternas kvalitetsredovisningar och bildningsförvaltningens uppföljningar fortsätter det gemensamma utvecklingsarbetet i perspektivet 1-16 år. Implementering av den nya skollagen och läroplanerna kommer att fortsätta att prioriteras för att anpassa verksamheterna utifrån de nya förutsättningarna. Pedagogerna behöver avsätta tid för implementeringen av den nya skollagen och läroplanerna med samarbete runt bedömning och skriftliga omdömen.

Kraven på att verksamheten utformas på vetenskaplig grund ställer nya krav på hur kompetensutveckling och systematisk kvalitetsutveckling utformas.

Enheterna behöver också arbeta vidare med att hitta forum och utmaningar för de elever som lätt uppnår målen, detta förtydligas i den nya skollagen.

Flera enheter anger att de behöver prioritera arbetet med bemötande och vårdnadshavarnas upplevelse av god kvalitet och tillgänglighet i verksamheten. Trygghet och god kvalitet behöver prioriteras i det dagliga arbetet för att vårdnadshavarnas känsla och uppfattning ska kunna förbättras. Det påbörjade arbetet kring olika arbetssätt, förhållningssätt, ökad samverkan och pedagogisk dokumentation behöver fortsätta och utvecklas.

Enheterna ser ett tydligt behov av att dela upp barn och elever i mindre grupper utifrån intresse och behov. Under 2011 behöver enheterna arbeta vidare med hur detta ska organiseras utifrån ålder och intresse.

Informationsstrategier för enheterna behöver diskuteras centralt för att lokala planer ska kunna följas på respektive enhet. Varje enhet behöver kunna lyfta upp sina positiva egenskaper för att elever ska välja verksamheten och inte lämna kommunens förskolor eller skolor.

Fördelningsprincipen med socioekonomiskt index som fördelningsgrund ger rektorer och förskolechefer olika ekonomiska förutsättningar. Under 2011 behöver varje rektor och förskolechef utveckla en högre medvetenhet om hur resurserna kan användas för att gynna enhetens barn och elever på bästa sätt.

Förutom detta övergripande arbete kommer varje enhet att fortsätta sitt utvecklingsarbete utifrån uppsatta mål.

Hammarö 2011-05-16

Ingela Rauhala
Förvaltningschef

Maria Kjällström
Utvecklingsledare

Josefin Larnemark
Informatör

